Ն. 5050 — 1882 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2 ՃՈՒՄԱԱ ԻՐԹԷՍԻ — ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 14 ՃՈՒՄԱԱ ԻՐԹԷՍԻ — Ն. 5050

ԳԻՆԵՄԹԱՐ
Իսթանպոլ իչին սէնէվի մէճիա 10
Ալթը այ » » 5
Իւչ » » » 2½
—
Թաշրալար իչին մէճիտիյէ 10
Ալթը այ » » 5
բօսթա իւէրէթի պիզէ այիտ տիր։

Անատոլուի Էֆքեարը

ՄԻՆԵՍՏԻ ԷՐՃԻԵՍ

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԵԱԶ ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ.

ՀԻՍԱՆԱԹ
Պիրինճի ամիսա իչին սահթը 12
Իքինճի » » » »
Իչինճի » » » 1 »
Իրան սրբասրնա գոնուլմասան իչանաթ ու իլեթարաթըն սահթը 5 ղր.
—
Իսթանպոլտա, Գալաթատ Բէնդէնպիհ պազարընտա Ն. 41 Իրսի խանընտա։

20 ՓԱՐԱ.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԵԳՐԱՖԻՑԷ

Լօնտրա 13 Հոկտ.

Տիւնքի կիւն Լիվերբուլ չէհրին. տէ, քէնտիսինէ քէչիտէ օրունան պիր զիւանֆէթատ, պահրիյէ նէ. զարէթի պիրինճի լօրտու գօնթ Նորթպրուգ Մըսրը մէսէլէսի իւզէ. րինէ պիր նութգ իրատ իթմիշ տիր։

Մէզքիւր նութգատա, միշարի. լէյհ, Ինկիլթէրրա բօյիթիզատ մէն. ֆատթէրէսթանէ պիր բօյիթիդա օրմատըղընը եէնիտէն թէէմին իթ. տիքտէն սոնրա, պու մէնֆատթ արամատագլըղընը, Մրսրըն պիր տահա միշքիյատթա տիշմէսինէ բու. յի բիզա կէօսթէմէք տէրէճէսինէ գատար կիթմէեէճէկսինի, վէ ին. կիլթէրրա գանալ իւզէրինատէ եա. լընըզ քէնտի նուֆուզու ճարի օր. մասընը բէտտա իտէր իսէ տէ, դա. նալընն տայիմա Ինկիլթէրրա սէ. ֆայինի հարպիյէսինէ այզգ պու. լունմասընը իթթէֆիկինի, վէ ին. կիլթէրրանընթէէմմինաթընատան ս. մուտ տէվլէթլէրին խօշնուտ օրտու. զունու սէօյլէմիշ տիր։

Բարիս 2 Հոկտ.

Մըսրդատա Ֆրանսա գօնսրոլ մէ. մուրու Մ. Պերէտիֆ մահէլի մէ. մուրիյէթինէ ավտէթ իտէճէք տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տիւնքի Մասիսէ օգունտուզու. նա կէօրէ, բէնճէնպիհ կիւնիւ սա պահա գարշը, ամեն. Ներսէս սրբա. զանըն խասքէօյտէ վազը իսանէսի. նէ, իբի նէֆէր եէհուտի իսրարզ. լար կիրմիշլէր իսէ տէ, պերէքէթ վերսինքի իշխիրմիշ, վէ խրրարզլար ֆիրար իտէր իբէն, սօգատան կէ. չէնլէր պիրինի թուրթապրիմշլէր, վէ պիր իյի տաեագ ամարդատան սոնրա հիւբիւմէթէ թէպիր իյլէ. միշլէր, ֆադաթ տիկէրի ֆիրար ի. տէպիրմիշ տիր։

Մասիս պու վագտաեր եաղարդը վագրթատա, պիրմէյիզ նէ ֆիրիր. տէ պուլունարագ, «կէօրիւնիր քի, մէրգուման խրրարզլար, եէվմի մէզ. պուրատա, 39 նէֆէր երեսփոխան. լարը, միշարիլէյհ հաղրէթլերի. նին իթթիֆասընը գապուլ իտէճէք. լէրինի էվվէլինատէն բէյղամպէրլիք իտէրէք պիլմիրլերինատէն, ճէղա. սըզ գալապիլէճէքլէր տիր զան. նընատա պուլունարագ հիւրմէթ իյ. լէմիշլէր տիր։ տէմիշ տիր, պիզամէ տէրիզքի, պէրքի 39 երեսփոխան. լարատա, Մասիսին պէօյլէ պիր հար. ֆէնատաղլըգ իտէճէկինի, էվվլինտէն բէյղամպէրլիք իտիպ տէ պի. լէճէք օլաբար իտի, մէզքիւր իս. թիֆա իչին, այ եէրինէ «Զգուրա. սը վերիրլեր իտի։

* * *

Մէզահիպ միտիրի Զիյմէր պէյ հաղրէթլերի, բէնճէնպիհ կիւնիւ, սահթ պէշ բատտէլերինատէ Երու. սաղէմատանու թէչրիֆ իլէ, ամեն. Եսայի սրբազան հաղրէթլերինէ պիր միզիթա միրմիշ, վէ Գեր. վէքիլ հայր սուրբ իլէ տէ կէօրիշմէքլիք արզուսունատա պուլունմուշ իսէ տէ, մէճլիստէ պուլունտուզունատան, կէս. բիշէմէմիշ տիր։

* * *

Տիւնքի Մասիսէ Ե. Տէմիրճի. պաշեան իմզասը. յա, վէ մէզքիւր իմզանէն այթրնատա տոխի, իբի չիզկի իչինատէ օլարագ, Գրուէր Ապոտ պուլունտուզու հայտէ, պիր գը. թա բաղոք օգունմուշ տուր։

Մէզքիւր բաղոքունատա, Տէմիր. ճիպաշեան էֆէնտի, երեսփոխան. լըգատան, պիրինճի տէֆա կէլմիշ օլտուզու հալտէ, իսթիֆա իլէտի. կինի պիլտիրմիշ տիր. չինքի բէնչ. շէմպիհ կիւնքի ժողոմատա թէզէք. քիր իտիլէն էօյլէ պիր միհիմ մէսէլէ հագգընատա, հիչ տէկիլ ի. սէ, հէր երեսփոխանէն, պիր տէֆա օրատն, քէնտի էֆքարընը պէեան իթմէ. լիկէ հագգը պուլունամատաղ. ընը կէօրտի կիւնտէն, վիճանը բահանթը օմուշ իմիշ։

Տէմիրճիպաշեան էֆէնտինին պու բաղոքու, վէ եախոտ պու լաղը. արլարը, չիմտիյէ գատար մէքթէպ. լէրատէ, զինէթլերատէ, վէ դաղէ. թարարատա եաղաբընը, սէօյլէմիկի, վէ եախոտ օղուտուզու նութգա. լարատա կէօրիլէկէլմէքտէ օրան վիճ տան բահանթաբղընը իլէթինի, պիր դաթ տահա թատիզ իլէմիշ տիր. պիրա, էօյլէ, սէօզ ալրպ տա սէօյ. լէեէմէտիկինէ կիւճէնէրէք, հէման իսթիֆատա գալգըշմատաբ բանա իս. պաթ իտէր քի, քէնտիսի տահա, միլլէթճէ իշլերատէն, հալլերատէն, վէ թատիսթլարատան, վէ հանթա մէճլիս ուտուլլերինատէն քեամիլէն պիհատպէր պուլունարագ, էվհամ իլէ եաշամագտա տբր։ Վէ պու սէօյլէմիկիմիզէ, քէնտի իմզասընա, կիւեա, հէրքէս քէնտի մանլէսինէ պիրէր տէ դուրուգ, եանի, քէյ. ֆի մաեէշա, իքինճի, իչինճի, վէ պէլքի տէ սէօրտինճի պէ. չինճի տրատուրմասիօն մանլէպէր ի. լովի իթմէ բիլիք պիր ատէթ տիր, պիր չէրէֆ տիր, վէ պիր իֆթի. խար տբր զանն իթմէքտէ օմասը տտխի, թագվիյէթ վիրմէքտէ տիր. նատրլ քի քէնտի էվհամ չէրիքի պուլունան Զէրազ էֆէնտի տտխի այնի սէվատատա պուլունարագ, ե. բեսփոխանլըզընա պիր տէ Եիլիկիա լաղէթի իլովէ իյէտիկի կէօրիյ. միշ տիր։

Տէմիրճիպաշեան էֆէնտինին պու իյէթինատէն տօլանը թէէսսուֆ ի. տերիզ։

* * *

Տիւնքի Մասիսէ, բէնչէմպիհ կիւնքի մէճլիսատ, 13 երեսփոխան տահա սէօզ ալմշ օլուպ սէօյլեեճ. ճէք իլքեն, քուէ, քուէ տէյի պաղրբշրլարընատան, վէ միճատ. լէնին տէվամընա միսատատէ օլուն. մասընընատան տօլանը սիթէմ իտիր. միշ տիր։ Էվվէթ, էօյլէ օլմուշ տուր, լաքին, պունատա տիզ գաթա չայեան պաշընճա իչ նոգթա վար. տբր, պիրինճիսի, զամէն սատթ ալթընա վարմըշ օլուպ, վէ 13 ե. բեսփոխանատանէ օպէթ պէքլէմէքտէ իտի, վէ էկէր մէրգումընընը սէօյ. լէմէլէրինէ միսատատէ օլունաճագ օլսա իտի, հիչ շիպհէ եօգ տուր. քի, հիչ տէկիլ իսէ 13 քիշի վէ եախոտ 26 քիշի տահա, սէօզ իս. թէեէճէք իտի, վէ պունդարատա եալընըզ իքիշէր տագրգա սէօյլէ. սէլէր, իբի իչ սատթ տահա տէ. վամընա մէճլիսսէ հասբլ օ. լաճագ իտի, վէ չոգատա իհթիմալ. ալն տիր քի, լագըրբլար զարշը. լաշըպ, վէ էֆքարլար չաթ'ըշճէ. ճա, իչ տահա զիեատ ուզատա. ճագ, վէ պէլքի պիր իքիտէ նութգ. ճուլար մէյտանէ չըգաճագ, վէ նիհայէթ մէսէլէ եինէ պիթմէեէ. ըէք, մէճլիսին դաբատրըմասընա մէճպուրիյէթ հասրլ օլաճագ իտի, վէ իշթէ, իշի պիթիրմէ յիպատէ սիւ. րիսնճէմէտէ պըրագմագ իսթէեէն. լէրինատէ ասրլ միւրատլարը օ իտի. հալպուքի երեսփոխանլարընն էֆ. սէրիսինին միւրատատա, արթդ չուվալար իլէ լագըրտրլար իտէրէք միլլէթի խարապիյէթատէ սագլա. մագտա իսթէեէնլէրին էյլերինատէն գուրթարմագ օլուզունատան, եէվ. մի մէզպուրատէ, իշէ պիր իսթիամ վիրմէք իտի, վէ վիրտի. վէ իքինճի սէպէպատէ շու տուր քի, զա. թէն, մէզքիւր մէսէլէ իւզէրինէ, իքի մէճլիսատէ խարիճէ միզաքէ. րէ վէ միճատէլէր օլունարագ, իքի թարաֆընն տտխի էֆքարը վէ խոպաթլարը, բէք ալէտ ունա. շրմրշ իտի, վէ հանթա, եէվմի մէզպուրատէ, էն զիեատէ սէօզ սէօյ. եէն վէ նութգ օգուեան, իսթիֆա. եը ուզաթմագ իսթէեէն, եանի պու սիթէմի իտէն թագրմ օրմուշ իտի. վէ իչինճիսօր տտխի, պու. քուէ, քուէ պաղրբշմագլրդ ու. սուլի եէնի պիր չէյ օրմաեբդ, իլլա եիկիրմի սէնէատէն պէրու տէվամ իտէ կէլմէքտէ տիր, վէ պունա. տա սէպէպիյէթի վիրէն հալ, էօյ. լէ պաղբլարընը, մահզդ պիր չէյ սէօյլէմիշ օրմազլրդ չօճուզլուզու. լա, ուեար ուրմազ վէ տիրացուճա. լաղբրարլար իլէ, մէհրիբէ պաշա վագթի կէչիրթմէքտէ օրմարընը օր. մուշ տուր, վէ հալէա տտխի օր. մագտա տբր, վէ տիմէք տիր քի, իլլէթին տէֆի իչին, էվվէլա սէպէ. պէն գալարբրմասը իդթիրա իտէր։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Ասարը Թէվֆիգ Փրրգաթինի Հիւ. մահեունունան թէճհիզի Թէբրանէի ամիրէեէ էմր օլունմուշ տուր։ — Ֆրրգաթինի մէզքիւրէ իլէ տիկէր պագր սէֆաեինի Հիւմահեունատան պիր ֆիլո թէչքիլ օլունուպ, գա. բիպէն Պահրը-Ահմէրէ աղիմէթ ի. տէճէք տիր. մէզքիւր ֆիլո էվվէ. լա Սուտա քէօրֆէզինէ պիլագիմէ, օրատան, Հասան պէյ գօմանտա. սընատա օլտուզու հալտէ, սավպը մագատատա միթէվէճճիհէն հարէ. քէթ իլլեեճէք տիր։

—

Էքսբրէսին պէեանընա կէօրէ, Մրսրը մէսէլէսինէ տայիր ճանիպի Պապը Ալիտէն պիր նոթա միսիվ. վէտտէսի գալէմէ ալընըպ, Մապէյ. նի Հիւմահեունա թագտիմ օրուն. մուշ տուր։

—

Պաշ Վէքիլ բաշա հաղրէթլերի, էվվէլքի կիւն Մապէյնի Հիւմա. եունատա պուլունուպ, Պապը Ալիեէ կէլէմէմիշ օրատագլարընատան, ագ. շամ իւզերի վիւքէլայի ֆիխամհա. զարտմը տտխի Մապէյնի Հիւմա. եունա կիտերէք, ագտը մէճլիս թթ. միշլէր տիր։

—

Բարա հաղրէթլերինին Տէրիսատ. էթ վէքիլի, Էտիրնէ վէ Ֆիլիպէ. եէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իլ. լեմէք իւզրէ հաղբլրդ կէօրիւեօր իմիշ։

—

Ռումանիա տէվլէթի թարաֆընատան Տէրիսատէթ սէֆարէթինէ թայինն օլունան Մ. Մավրօեէնի պիր դաչ կիւնէ գատար Տէրիսատ. տէթէ կէլէճէք տիր։

—

Ռում բաթրիգի հաղրէթլերինին սալը կիւնիւ վիւքէլայի ֆիխամհա. զարտմը իլէ միլաղաթ իթտիկինի եաղմբշ իտիք։ — Միւշարիլէյհին, Գուատսու Շէրիֆատ պուլունան Ռում մանասթիրլարընը Ռումանիատա վագը էվլաքը վագֆիյէլերինին Ռումանիա հիւքիւմէթի թարաֆընատան զագթ օլունմասը մէսէլէսի իւ. զերինէ միլաղաթ իթտիկինի Լա թիւրքի եաղբեօր։

—

Պու կիճէ սահթ 8 գարարտարընատա Պաղչէ-գաբու ճիվարընատա Հա. միտիյէ թիւրպէսի ճիվարընատա. թիդ Շէհիր էմանէթի տայիրէսին. ատէն ահէշ զուհուր իտերէք, մէզ. քիւր տտխիրէ իլէ, գարշընընատա քանային տիկէր պիր խանէ միհիթ. ըէք օրմուշ տուր։

—

Ճումատա կիճէսի սահթ 7 գարար. լարընատա Էյրի-գաբու ճիվարընատա Թէքֆուր-սէրայը նամ մահէլլատէ պիր ախշամ խանէսէն հարիք զու. հուր իտերէք 155 պապ խանէ իլէ 17 տիւքքեան միհիթերէք օրմուշ տուր։

Տիւն կիւնտուզ տտխի, սահթ 7 գարարտարընատա Ուն-գաբանը ճի. վարընատա ախշամ պիր խանէսէն եանկըն չրգրգ 2 պապ խանէ ա. լեվիերէ գուրպան կիթմիշլեր տիր։

—

Իսթանպոլ գատրընը միսթէ. շարընը լաղլ օլունարագ, միսթէ. շարընը թախսիս օլունմուշ պուլու. նան մաշատան 1500 ղրշուն Իսթան. պոլ գատրընընը մաշընընա, վէ 400 ղրշուն մուտվինրիք մաշընընա վէ 400 ղրշուն տտխի քէթէպէ մաշընընա զամմ օլունտուզու իշիտիրմիշտիր։

—

Եունան տէվլէթի, Եանեա թէ. լէկրաֆ խանթլարընընն Եունան խանթլարը իլէ Նարատատա պիրլէշ. տիրիրմէսի իշին Պապը Ալի իլէ թէ. բար միզաքէրէեէ կիրիշմիշ իմիշ։ Պու մասլահաթ հիւսն սուրէթատ թէավիյեէ օլունուբ իսէ, իբի տէվ. լէթլէր պէյնինատէ եէնի պիր խանթ ինհատա օլունմուշ օլաճագ տբր։

—

Էվվէլքի կիւնիւ Մապէյնի Հիւ. մահեունատա բրէնս Ֆրէտէրիք տբ Հէսէ վերիլէն պիեաֆէթատ, վիւ. քէլայի ֆիխամ հուզարաթը իլէ սէ. ֆարէթ մէմուրինինատէն բէք չօգ զէվաթ հաղբը պուլունմուշլար տբր։

—

Ալմանիանընն Պրուսատ գօնսօլօս վէ. քիլի օլուպ, մէէզունէն շէհրիմիզ. տէ պուլունան Մ. Արման Շէօլէր Էվվէլքի կիւն մահէլլի մէմուրիյ. էթինէ ապիմէթ իթմիշ տիր։

—

Սեպտ. ին 6 ընճը կիւնիւ Սարբ. եարատա պիր խանէսէն պիր թագմ զիյդ.յմէթ էշեա չալընմասը իւզէ. րինէ, էվվէլա խըրսըզընն տիշարատան կէլմիշ օրմասը շիպհէ օլունմուշ ի. սէ տէ, սօնրատան էշեանընն պիր դրսմբ, իւնթիւ դարալը օլարագ, մէզքիւր խանէնին քէսմիրլիկինատէ պուլունմասը իւզէրինէ, աշճը Մէհէմմէտին պունա իրթիքապ իյլէտիկի անպաշլարարագ, թէզրքի. տիրմիշ տիր։

—

Էքսբրէս զաղէթասընընն Հալէպ. տէն 12 Հոկտ. թարիխիլէ ալգպ նէշը իյլէ տիկի Թէլէկրաֆ տբը.

«Միւրեանի բաթրիգի պու սա. պահ Հալէպէ մուվասէլէթ խտիպ, պիր դաչ հաֆթա պուրատա իդա. մէթ խտէճէք տէ։ Սիս Կաթոլի. կոսու տտխի գարիպէն Հալէպէ մու. վասէլէթ խտէճէք իմիշ»։

—

Զարշէնպիհ կիւնիւ Պէյօղլունատա Օթէլ տը Բէսթ նամ օթէլատէ, Մ. Վայթ խամիյէ պիր միսթէճիրին օ. տասը աչըլըպ, ալթը եիւզ լիրա սրբգաթ օլունատուզունատան, իրթէ. սի կիւն օթէլին դարուճուսու իլէ, խըտամէթքեար գատանընն, վէ պիր համմալին տէրատէսի խտիլէրէք։ Դալաթա-սէրայը մէրքէզինէ կէօ. թիրբիլուրլերի իշտիրմիշ տիր։

—

Գուրթսու շէրիֆ Ռում բաթրիգի. նին ամատան տիւշիւպ, վէ ֆաթ իթ. մէսի իւզէրինէ, մէմուրիյէթի միւն. հալլ օլտուզու մասիւմ տիր. շէհ. րի մէզքիւրատէն եաղըլտըգընա կէօ. րէ, ուսուլ ու նիզամընա թէվֆի. զան իգթիզա խտէն ինթիխապաթ պէլ իճրա, մաղպաթատը Պապը Ա. լինէ տրզ օլունտուզունատան, վէ Պապը Ալի տտխի պիր չօգ զէվաթ իչինատէն իւչ քիշիսի նամզէտա թայ. եին իյլէտիկինատէն, չիմտի պու իւչ զէվաթատան պիրինէ դատրա վէրիլիպ բաթրիգ թայեին խտիլէճէք տիր։

—

Իթալիա վիւքէլայի սատրդատըն. տան օլուպ, էլան բարլամէնթօ ա. զասընատան պուլունան Մ. Դրիսբի. նին 10 սեպտեմբեր թարիխիլէ Մ. Դամբրիօթթի նամ մէպուսա եաղ. ատրը պիր մէքթուպ, Ռիֆորմա զա. զէթասընատա նէշը օլունմուշ տուր։ Միսմարլէյհ պու մէքթուպատա տէ. միշ տիր քի. «Արապի սահիհէն վէ. թանբէրվէր պիր ասքէր օրսա, վէ միլլէթի տտխի քէնտիսիյլէ միւթ. թէհիտ պուլունսա, օրտուսույլա Մըսրը Իւրեեա բիւճաթ իտէ. րէք, ասաքիրի էճնէպիյէճ տէյ. հինատ հարպա տէվամ իտէր իտի։ Միսմարլէյհի իքինճի պիր Կարի. պատի զանն իտէնէրին իւմիտի պու եօրատա իտի։»

—

Մահմուտ Համտի բաշա, Մըսրը տտխիրլիյէճ նէզարէթի միսթէշար. լըգընա թայեին օլունմուշ տուր։

—

Տէյլի Նիուզ զազէթասը Մըսրը մէսէլէսի իւզէրինէ, Լօնտրատա պիր գօնֆերանս ագտ օլունաճաղընա տայիր տէվլէրան իտէն շայիաեը թէքզիպ իլէ, անճագ, պու մէսէլէ իւզէրինէ տէվլէթլեր պէյնինատէ միւզաքէրէ ճէրէեեան իթթիկինին թաստիգ իյլէեօր։

—

Մըսրը հիւքիւմէթինին Իսմիչէ. րիատան թօխրատագատա օրատուզու ժանտարմա նէֆէրատընը Մըսրրա կէնճատրիմէսինէ հիւքիւմէթի Մէ. նիյէէնին բիզա կէօրէմէմէսի իւ. զումինի, վէ Իսմիչէրիա գանունու. նուն պու պապատէքի պէնտի մախ. սուսը ահքամընընի ճրասընը Իսմի. չէրիա զաղէթասրը հիւքիւմէթէ իհթար իտիեօրար։

—

Օթանատա զաղէթասընընն Դա. հիրէտէն ալաբը պիր թէլէկրաֆ. նամէտ ասրլար բուէսսասընընն մու. հաքէմէլէրինէ տայիր պէրմէճճիա. թի մատիւմատ վերիրմիշ տիր։

Տիմանը հարպ Արապինին Իսկէն. տերիյէ գրթթալընատա զիմէտիսալ

օլուպ օլմասրդրնը թէկազդ իլէ-մէքտէ տիր. չիմտիրէ գատար օ-լունան թահդրգաթտա մուսմիլէյ-հին միթթէհիմ օլտուղունա պիր սբրրիշթէ պուլունամամբշ տբր։

Ալի Ֆէհմի իլէ բուէսսայի սայիրէ իսթինթադ օլունտուգլարընտա, Իս-կէնտէրիյէնին թօփա թութուլմա-սընա մուդավէմէթ իչին Խըտիվ հազ-ըթլէրի թարաֆընտան վերիլէն էմր իւզերինէ հարպա միւպաշէրէթ օլունուպ, շուրայի Նէզվաղ, վէ Դահիրէտէ հէր սընըֆ էհալի միւ-թէպէրանընտան իճթիմա իտէն մէճ-լիս գարարլարը, վէ էֆքարը ու-մումիյէտի Մըսրիյէնին թաստի-գի իլէ Ինկիլթէրրանա դարշը գօ-նուլտուղունու պէհան իլլէմիշ տիր։

—

Իսկէնտէրիյէտէ թապ օլունան Ֆար զաղէթասընըն պէհանը իւզ-ըէ, տիվանը հարպ ադասընտան պիր զաթա մաձունլար հագդըն-տա նէ մուամէլէ օլունաճաղը սիւ-ալ օլունտուգտա, տէմիշ տիր քի. «յունիս վէ յուլիս այլարընտա վու-գու պուլան գըթթալ վէ եաղմա-քեարլըգլարա, վէ գունտագճրլը-դա ճիւրաթ իտէն էշխասը միճ-ըիմ սբֆաթբյլա ճէզաեա մահ-քիւմ իթմիշիզ. էկէր իսթիլալա թէշվիգ իտէրէք, պիչարէ ֆէլլահը թարլասընտան այբրբպ, էլինէ զօր իլէ սիլահ վերէն բուէսսայը տախի միւճաղաթա մաղհար իթմէզ իսէք, հագդանիյէթ ալէյհինտէ հարէ-քէթ իթմիշ օլուրուզ։»

—

Թէլէկրաֆ զաղէթասը, հոկտեմ-բեր 5 թարիխիյլէ, Մ. տը Լբսէփս թարաֆընտան, Արապի բաշանըն մուհաքէմէսինի իճրաեա մէհէմուր օլան տիվանը հարպա իրսալ օլու-նան պիր թէլէկրաֆնամէնին սու-ըէթինի նէշր իլլէմիշ տիր։ Մէզ-քիւր թէլէկրաֆնամէ չու վէճհ ի-լէ տիր. «Արապինին պիր Մըսրը մահքէմէսի թարաֆընտան մուհա-քէմէ իտիլէճէկինի իչթիհատէն, պէնիմ,Իսկէնտէրյէնին թօփա թու-թուլմասընտան, Ինկիլզէրին Խա-մանելիսաա զարաեա չըղմալարը-նա գատար մէրգում իլէ վա-զը օյան միւնասէպաթբը պէհան իլլէմէկի քէնտիճէ պիր վազի-ֆէ ատտ իտէրէք, Արապիեէ եազ-մըշ վէ մէլգումատան ալմըշ օլտու-ղում 16 դրթա արապճա մէքեա-թիպ ու թէլէկրաֆնամէլերի, մահ-քէմէնիզէ թէպիլզէ հազբը օլտու-ղումու պէհան իտէրիմ։ Պու մու-հարբէրաթտան, պիզիմ միւնասէ-պաթբմբզը բօլիթիգաեա ասլա չումուլի օլմասբզը, վէ գանալը-պիթէրաֆիբզը իլէ Մըսրտա պու-լունան Էվրօբալըլարը ճան, վէ մալէրինի մուհաֆազա իլլէմէք մագսէտինէ մէպնի իտուկի անլա-շըլաճագ տբր։

«Մալիմ տիր քի, Մըսրտա գալմբշ օլան 15 պին գատար էճ-նէպիէր, Արապինին վերտիկի է-վամիր սաեէսինտէ, Իսմաիլիաեա իլթիճա իթմէկէ, վէ քէմալի էմ-նիյէթ իլզրէ Բօրթ-Սաիտէ, Իս-կէնտէրիյէեէ, վէ եախօտ քէնտի վէթանյարընա ավտէթ մուվաֆ-ֆագ օլմուշլար տբր։»

—

Սթանտարտ զաղէթասընըն Դա-հիրէ մուխպիրի, մէգքիւր զաղէ-թաեա պէր վէճհի աթի եազմբշ տբր։

«Ինկիլթէրրա Մըսրտա պիր օր-տու թէշքիլի էլզէմիյէթտէն օլտու-ղունու անլատբ. Մըսրբրն Հապէ-շիսթան իլէ օյան միւնասէպաթբ, վէ խբթթէի մէզքիւրէնին հուտու-տու ասլիսի խարիճինտէքի միւս-թէմիլքեաթբ, Մըսրբրն պիր օրտու պէպլէմէք մէսաբիֆաթընտան գուր-թուլմասընա միւսաատ իթմէմէք-տէ տիրլէր։ Սաեիր տախիլի բօլի-թիգա սէպէպլերի իլէ տախի, մէ-մալիքի մէզքիւրէ տաեիմի պիր օր-տու սագլամաղա մէճպուր օլուպ, իգթիսարը վէ շայեանը էճնիյէթ պիր գուվվէյի հարպիյէնին վիճ-ուտի, կէրէք Ինկիլթէրրա վէ կէ-րէք պինէֆս Մըսրը մէնաֆիինին վիգաեէսի իչին էլզէմ տիր։

Մաղիտէն ալընան տէրս իլէ, իս-թիզպալը իհթիեաճաթը զարու-րիսի նազարը տիզդաթա ալընբբ իսէ, գուվվէյի մէզքիւրէնին պիր չօգ ասքէր մէվճուտունտան, մէսէ-լա, գօնթրօլ հէյեէթինին իհթիեաճ կէօրաիկիւ գատար, եանի 12,000 նէֆէրաէն միւրէքքէպ օլմագտան իսէ, աղ օլուպ տա զաեէթ մուն-թազամ, մէթին, իսթիգամէթի, վէ գանուն ու նիզամա բիաեէթի պէր քէմալ օլմասընըն տահա էվ-լէա իտուկի անլաշըլբբ։

Վուգուաթբ ախիրէ իւզէրինէ, արթբգ գուվվէի մահէլլիյէէ իլէ պու կիպի պիր օրտու թանզիմ օ-լունամաեաճաղընտա շէքքու շիբ-հէ գալմամբշ տբր։ Արապինին ֆէլ-լահլարտան թէրքիպ իթմիշ օլտու-ղու օրտու, սուրէթի գաթիատա տաղբտրլմբշ տբր. վէ հիչ տէեիլ իսէ զիւրրիյէէթ պիր քէրրէ տէեի. շիլինճէեէ գատար, եէրլի չիֆթճի էհալիտէն պիր օրտու թէչքիլ իթ-մէքլիք միւմքին օլամաեաճագ տբր. պունտանտա մատատա, քէօյ-լիւէրին քէնտի թարլայարընտա պբրագըլմալարը տահա իյի օլտու-ղու թանմին օլունմագտա տբր։

Օրտունուն եանընտա, պիր տէ ժանտարմա հէյեէթի էլզէմիյէթ-տէն օլուպ, պունուն իչին իսէ ար-նավուտլարընա շիմտիրէ գատար պու խուսուստա կէօսթէրմիշ օլտուղլա-րը մէհարէթ ու գապիտիյէթտէն իսթիֆատէ իթմէքլիք միւթէսավ-վէր տիր։ Պիր տէ, պաշընճա շէ-հիրլէրտէ պէյէտիյէ բօլիլէրի իհ-տասը թասավվուր իտիլիեար. պու ֆբրգա իչին, եէրլի էհալիտէն է՝ն զիեատէ էճնիյէթէ չայեան օյան-լար ինթիխապ ու գապուլ օլունա-ճագլար տբր։

ՄԷՀԱՔԻՄ

ՀԱՐԻԳ ՎԷ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

(Տէ-Ռէ Նէ-ռէեդրէն պոէբյեէ)

Հաքիմին սիւալը իւզէրինէ, Մ. տ'Արտանեա Ա հարգբյլա տիկէրլէ-րինտէն թէֆրիգ օլունան ճէտվէլին, հարիգտէն էվվէլ խանէսինտէ պու-լունան, վէ գբ.յմէթի 60,659 ֆրանգ թադտիր գրլընմբշ օյան էշնա վէ սաեիրէնին տէֆթէրի իտուկինի, վէ էշեասընըն գուլլանըլմբշ վէ էսկիմիշ օյմասը իչին 100տէ 0,30415 թէնզիլ իտէրէք, սիկուրթա գումբանեա-սընտան 43,210 ֆրանգ թալէպ էյ-լէտիկինի սէօյլէմիշ տիր։

Տիկէր պիր սիւալա ճէվապէն, միւմիլէյհ, Մ. Ամնարտինին, քէն-տի սիւալը իւզէրինէ, սիկուրթա օ-լունմուշ օյան մէպլաղտան (60,659 ֆրանգտան) պիր միգտար շէյթէն-զիլ իթմէսի լազըմ կէլտիկինի իս-թար իլլէմիշ օլտուղունու, վէ 100 տէ 0,30415 թէնզիլ իթմէք ատէթ-տէն օլտուղունու զանն էյլէտիկին-տէն, վէ օ սրրատա ֆիբրինէ պու-նիւմէրօ կէլտիկինտէն. օլ վէճհէլէ հիսապընը իսթիպ, 43,210 ֆրանգ թալէպ էյլէտիկինի պիլտիրմիշ տիր. միւմիլէյհ բէսիմճիլիք մէմուրիյ-եէթիլէ, վէ մահիյեէ —էվվէլճէ սէօյլէնիլտիկի կիպի 15 լիրա օլմա-եբպ— 10 լիրա մասընը օլտուղու հալտէ, Բուսէլի չըմէնտրֆէրլերի իտարէսինտէ իսթիխտամ օլունմուշ օլտուղունու տախի պէհան, վէ Թբ-բօգատէրօ նամ չայկընը կազինօտա ասլա մէմուրիյեէթի օլմասբզընը ի-ֆատէ իլէ, քէնտիսինին օրատա հէր քէսի գումար օյնամաղա թէշ-վիգ ու թահրիգ իյլէմէք իւզրէ ընվէնը օլուպ օլմասբզընըն, սիւալ օ-լունմասընը պիլէ, պիր հագարէթ ատտ իթտիկինի տէրմիեան իթմիշ տիր։ Մ. տ'Արտանեա, խանէնին քի-բասընա ասլա միւտախէլէ իթմէտի-կինտէն, հարիգ վուգուի վագթինտէ միւտաէթինին իսթիմտպուլուպ պուլ-մամբշ օլտուղունու պիլմէտիկինի տէ սէօյլէմիշտիր. միւմիլէյհ, վագբա թրօգատէրօեու պիլմէքտէ օլուպ, օրաեա բէք չօգ տէֆալար կիթմիշ, վէ հաթթա Տէրիսատէթէ կէլ-տիկի կիճէ տախի, վագթինի օրա-տա կէչիրմիշ օլտուղու կիպի, Դոն-գօրտաեա, վէ Բալէ տբ Դրիսթա-լա տա կիթմիշ իսէ տէ, էօյլէ իւճ-բէթ իլէ հիչ պիր մէմուրիյեէթ տէ-բիհատ իթմէմիշ օլտուղունու, վէ Թբօգատէրօեա գաչ տէֆա կիթմիշ օլտուղունու տա տէրիսաթբր իտիպ սէօյլէեէմէեէճկինի պիլ իֆատէ, իթտիատա պուլունտուղու վագթ, ամճասընըն գօմանտասը թահթբն-տա օյան 17ինճի ալայտա գայիմա-գամ ըիւթպէսիյլէ, իյֆայի խբտ-մէթի ասքէրիյեէ իթմիշ օլտուղու-նու տա տէրմիեան իթմիշ տիր։ Հա-բիգին վուգուի ագբպինտէ քէնտի-սինին խանէտէն տիշարը չբգմասը-նընն սէպէպի, պէրապէրլէրինճէ թատամ իթմիշ օյան գատընարընն ի-չինտէ համիլէ օյանպար պուլունտու-ղունտան, օնբարը հիմայէ իթմէք գաղիեէսի իտուկինի տախի պիլ տիրտիքտէն սօնրա, միւմիլէյհ եանան քիթատպարընը 400–550 ճիրա գատար օլտուղարընը տա պէհան իթմիշ տիր։ Մ. տ'Արտանեա քի-թապ թէրէքլերինտէն հէփսինին եանմամբշ օլտուղարընը տատիթա պիր միճիզ ատտ իյլէտիկինի տէ տէրմիեան իլէ, իճբայի թէֆթիշաթ էանասընտա Մ. Դասթբօեա, հէր շէյին գբյմէթլէրինին, սուրէթի մանթլուպէտէ, վէ հաթթա պիր աղ-տա զիեատէճճ, գայտ օլունմագ-տա օլտուղունու սէօյլէմիշ խուսկի-նի իգրար իթմիշ տիր։

Պունուն իւզէրինէ Մ. Միճճի Մ. տ'Արտանեաեա, քէնտիսինին վէ եախօտ աեիրէսի ազասընտան պաշ-գալարընը բէտէրի միւք տ'Արտան-եա իլէ հիչ պիր միւնազասը սէպ-գաթ իտիպ իթմէմիշ օլտուղունու, վէ վուգուի հալինտէ, պունուն նէ՞ սէպէպէ մէպնի զուհուր իլլէտիկի-նի սիւալ իթմիշ տիր. միւմիլէյհ, քէնտիսի վէ պիրատէր ու հէմիրէ-լերի իլէ, բէտէրի պէյնինտէ պիր միւնազասա զուհուր իթմիշ օլտու-ղունու իգրար իլէ, —ավօգաթբ-նընն իսրարը իւզէրինէ— զաթէն իւ-զէրինտէ կէօրիւմէքտէ օյան պիր խէլէճան էսէրի կիթ կիտէ արթ-մաղտա օլտուղու հալտէ. պունուն սէպէպի բէտէրի տիք տ'Արտան-եանընն, խանէսի պէպլէմէյէրինտէն պիրի իլէ Էվվէնմիշ օյմասը իտուկի-նի սէօյլէմիշ տիր։ Պու արա միւ-միլէյհին խէլէճանը արթարագ, կէօզէրինտէն եաչարագ մաղտա պաշ-լասբզընտան, ավօգաթբ, էլինտէն խուսուպ, քէնտիսինի տիշարընա չբգարմբշ տբր։

Պատէհու Թրօգատէրօնուն չայ-կընճրլարընտան Անճէլօ Բիլլէր իճ-բայի չէհատէթ տավէթ օլունուպ, մերգում, Մ. տ'Արտանեա իչին այ-լբգալը Բուէնը տբր տէյու չէհատէթ իտէր իսէ, Մ. Բութհուն քէնտիսի-նէ պիր հէտիյեէ վերէճէկինի սէօյ-լէմիշ օլտուղունու, վէ պունտան տա մատատա, միւմիլէյհին, մահը հալին կիւնտէ, կէլիպ, միւտատինին պիր Բուէնը օլտուղունա չէհատէթ իտէնլէր պուլուր իսէ, Թրօգատէ-բօնուն տիրէքթօրունա տա բարա վատ իթտիկինի պէհան իթմիշտիր։

Վուգու պուլան սիւալ իւզէրինէ մերգում շահիտ, տիրէքթօրուն պու թէքլիֆէ մուվաֆֆագաթ իթ-մէտիկինի սէօյլէմիշ, վէ «պէն գա-զինօմու պու իչէ գարբշարբմագ իս-թէմէմ», տէյիպ տէմէտիկինտէն խապէրի օլմասբզընը ի՞ֆատէ իթ-միշ տիր։ Միւտատաեեէ Թրօգատէ-բօտա «Բիլթբօ» իսմի վէրիլմէքտէ օլուպ, միւմիլէյհին մախլէսի

---

(311)

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

միլէճէք, վէ միւտատայի ուժումի մարիֆէթիլէ անինտէ տրանբլբպ իսթէնիլէբէք կէրի չէվրիլէճէք տիր։ զաթէն, պիր նօթէր եաղճբսբ օլ-տուղու հալտէ իրթիքատպ իլլէ-տիկի պիր խբրսբզբզտան տօլաեբ, պէչ սէնէ մահպուսիյեէթինէ հիւքմ օլունմուշ տուբ, վէ տսբլ իսմիտէ Բընէ Մաթիֆէ օլմաբբպ, իլլա Բը-թէսանտիեէ տիր...—նէ՞ տէրսի-նիզ, էֆէնտի, սէօյլէտիքլերիմ հագդը վէ տօղրու տէկի՞լմի տիր-լեր։

Ասլա խաթրընտան պիլէ կէչիր-մէքտէ օլմասբզը մէզքիւր լազբբ-տբլարը մէրգում իչթիտիկինտէ, բէնկի աթարագ մօս մօր քէսիլի։

Թէքմիլ աղալարը տիթբէմէկէ պաշլատբլար։

—Օ՛, լութֆ իսթինիզ, էֆէնտի, —տէտի մէրգում նիեազքեարանէ պիր սէօյլէյհշ իլէ, —օլ մէէլուն կիւնէբի մէյտանէ չբգարմաեընընը, գիրա, պիւթիւն պիւթիւն ունու-տուլուպ կիթմիշ տիր էմէլ վէ ի-թիգատընտա պուլունմագտա՞ իտիմ։

—Պէնիմ նիյեէթիմ տիզի հիւ-քիւմէթէ խապէր վիրմէք տէկիլ տիր, վէ պունատա իչթէ խապէթ չու-տուբ քի, քէմալի էճնիյեէթ իւզ-ըէ, պու գատար պիր մէպլաղը թէսլիմ իլլէմէքտէյիմ... —տէյի ճէվապ վիրսի Ժան Բընս կիւլիւմ-սէեէրէք։

—Պու ճիւմլէ իլէ տախի, մա-տամքի էսրարբբա վագբթ պու-լունմագտասընընը, —տէտի Մաթի-ֆէ, —պու պէնիմ իչին տայիմի պիր թէհտիտ սաեբլատ սէզա տբր, չիւն-քի հէր նէ վագբթ իսթէր իսէնիզ, քէնտի մէրամընընը իսթիմալ իտէ-պիլիրսինիզ...

—Էկէր պէնիմ էճնիյեէթիմէ գարշը սոյի իսթիմալէ գալբբշա-ճագ օլուր իսէնիզ, էլպէթթէ պէ-նիմտէ մէզքիւր էսրարատան իսթի-ֆատէ իտէճէկիմտէ չիւրհէ եօգ տուր...։

—Վաղտա էօյլէ տիր։

—Իմտի, քէնտի թարաֆընըզ-տան հիչ պիր սէպէպիյեէթ վիրմէ-մէքլիկէ չալբշմալբբնընը։

—Բէք ալէա, օնտա տախի հագ-դընընը վար տբր... —տէտիքտէն, վէ ճիւզիճէ տէ սիւքիւթ իւզրէ տուրատուգտան սօնրա, Բընէ Մա-թիֆէ, —հէր նէ հալ իսէ, շիմտի պանա պիր էմրինիզ վա՞ր մը տբր... տէյի սիւալ իլլէտի։

—Էվվէթ...

—Էօյլէ օլտուգտա, պիւիւք քիւ-չիւք քիւլլի էմրինիզի, նօգթասբ նօգթասընտա իճրա իթմէքլիկէ հա-զբը ու միւնիմազբը պուլունմագտա-եբմ։

—Պէն տէ էօյլէ օլմասընա էճնիյ-եէթ իտէրիմ։

—Ծաղաթ, հէր վագբթ պաշբմ իւզէրինտէ պիր Դեմոքլէս գբլբճը ասարագ, պէնի շաշբրթմամալբբը-նընզ... —հագդընընզտա, օլ պապ-տէ քէմալի էճնիյեէթիմ տէրքեար օլմասբզճա, պիր տագբզտա պիլէ բահաթթ օլամաեարագ, ույդումու պիլէ զայպ իտէճէկիմտէ չիւրհէ եօգ տուր...։

—Խապ ու բահաթընընը ասլա զայպ իթմէմէլիսինիզ... տիզին թա-բաֆընընզտան պիր սէպէպիյեէթ վի-ճիրմէտիքճէ, պէն հիչ պիր ֆէնա-լընզ եաբմամ...։

—Պու տագբզատան պէտ իլէ, պէնի քէնտինիզէ գուլ վէ քէօլէ տէյի թանքեապիլիրսինիզ։

—Իչթէ պէնիմ տիզտէն պէքլէ-տիկիմտէ անճագ օ տուր...։

—Ժօրժ Տէրէյին պէնիմ վասբ-թատա իպրազ իթմէքլիքտէ. էլ-պէթթէ կիզլի պիր մագսէտինիզ պուլունմագտա օլմալը տբր, էօյլէ տէկի՞լ մի...։

—Իհթիմալտէն տիր...։

—Պէսպէկլի մէզքիւր նիյեէթի-նիզ, մէրգումու... մէճպուր գբլ մագ օլմալը տբր, էօյլէ տէկի՞լ մի...։

—Նէտէ՞ն պիլմէքտէսինիզ...։

—Պէնտէ տէ օլ գատար շէյի ֆէհմ ու տէրք իտէպիլէճէք գա-տար գուրնապբզդ վար տբր...— Սիզ Ժօրժ Տէրէյին պիր տիւշմէ-նի օլմալբսընընզ... մէրգումուն խա-բրապընը մուճիպ օլմագ իսթէմէք-տէսինիզ...

—Պու շիւբհէեէ զահիպ ումագ-լընընզ, նէ՞րէտէն վէ գա՞նդի շէյտէն ալմագտասընընզ...— տէյի սիւալ իթտի Ժան Բընս քէմալի թէաճ-ճիւպ իւզրէ,

—Եալընընզ շէօյլէ պիի շիւպհէ իթմէքտէ օլմաեբպ, իլլա գամիէն ատիի էօյլէ տիր տէյի ինանմագ-տաեբմ, վէ պինաէն ալէյհ, սիզէ տատա զիեատէ ճանտան օրարագ խբտմէթ իտէճէկիմի շիմտիտէն պէ-եան վէ վատ իտէրիմ, չիւնքի մէր-գում սէվմէտիկիմ տատամարատան պիրի ալ...— մէրգում բարալարը ալմաեա կէլտիկինտէ, սիզէ խապէր վիրմէքլիկիմ իգթիզա իթմէքտէ՞ մի տիր։

—Խայր, լիւգումու եօգ տուր, պէն զաթէն ատրն կէլիպ ալբբզբ-նա, պուրատան տիշարը չբգմաղ-տան էվվէլ վագբթ օլտպիլէճէկիմ տիր. վէ օլ վագբթ, եա պէն կէ-լիր սիզի պուլուրում, վէ եախօտ լազըմ կէլէն թալիմաթը կէօնտէ-բիրիմ։

—Բէք ալէա, էմրինիզ իւզրէ պուլունուրում։

—Զօգ իյի։

—Շիմտի, էֆէնտի, էկէր մի-սատտէ իտէր իսէնիզ, սիզէ պիր սիւալիմ վար տբր։

—Պուեուրունուզ, սէօյլէյինիզ, լաքին, հէր հալտէ սիզէ ճէվապ վիր-մէքլիկէ, էվվէլինտէն, քէնտիմի պօրճլու թանքեաամամ... — հէր նէ հալ իսէ, մէզքիւր սիւալինիզ նէ իմիշ պագալըմ։

—Պէն զաթընըզը զաթէն թանը-մագտէ օլմասբզտան պաշգա, զանն-տա իտէրիմ քի, իլք տէֆա օլ-բագ կէօրմէքտէյիմ, հալ պու քի, զաթընըզ պէնտէնիզին հէմ իսմի-նի, հէմ կէչմիշ հալինի, վէ հէմ-տէ էսրարընը պիլմէքտէսինիզ, իմ-տի, անը մէրագ իտէպիրմէք իսթէ-բիմ քի, սիզ քի՞մ սինիզ...։

Ժան Բընս պու սիւալ իւզէրինէ կիւլմէկէ պաշլատը, վէ Ինկիլիզ ա-տէթի իւզրէ գբսսա պիր ճէվապ վիրէրէք։

—Պէն Ինկիլթէրրա թէպասընտան օլուպ, իսմիմ տախի Վիլեամ Տիքսընը տբր... —իմտի իչթէ պու գատար, հօշճա գալընընզ...։

Մէրգում պունու սէօյլէտիքտէն սօնրա, Ինկիլիզէրէ մախսուս օյան պիր աղբյբբդ իւզրէ, պէրայի թէ-վագու պաշընը էյտի. չաբդասընը ալաբ, օլ թօղու թօբրագը օտա-տան տիշարը չբգաբ, վէ մէրգու-մուն խանէսինի տախի թէրք իլէ, օլ Ապէն սօգաղընտա պէքլէմէքտէ պուլունան արաբասընա կիթտի։

Մաթիֆէ եալընընզ գալբբգտա, չօգ տէֆա քէնտու քէնտուլէ։

—Պու ատամ ճճագա քի՞մ ի-տի, —տէյի սիւալ իյլէտի։

Ծաղաթ, պիր տիբրիւ թանը-եբպ տէր խաթրը իտէմէտի։

—Վարսըն քիմ օլուր իսէ օլսուն, հէյլէ չու ուահիհ տիր քի, պու պիր սախթէ Ինկիլիզ օլմալը տբր... —տէտի մէրգում քէնտու քէնտուլէ,

«ս'Արտանեա» օրատուղոնու, չայկրճբ Բիւլբեր, տահա պիր կիւն էվվել ի չիմիշ իմիշ։

(Տեվոմ)

ՎԱՆՏԱՆ ՄԷԹՈՒՊ

Վան 14 սեպտ. 1882

Պարսկաստանի սահմանագրութիւն. Հանրագիր. Հարստահարութիւնք. Բժշկ Տիգրանեանց. Վանի Հայոց ու Թուրքաց դպրոցներ։

Անցեալ օր դարձեալ քանի մը փաշա զօրք 8 թնդանօթով Վանէն անցան գացին ի Պաշ-Գալէ, հաւանական չէ թէ, Շէյխն լինի այս բոլոր շարժումներու պատճառը, զի Շէյխի գալէն առաջ ալ զօրաց շարժում կար դէպ ի Պաշ-Գալէ։

9-10 օր առաջ քաղաքիս քանի մը հարուստներ, որք տեղական կառավարութեան վրայ առնելիք ներ ունէին, հանրագիր մը ստորագրել տուին բաւական թիւով Հայերու։ Հանրագրովն՝ ստորագրողներ կը յայտարարէին կեդրոնական կառավարութեան թէ իրենք շատ գոհ են վրեմ. նահանգապետէն, թէ հարստահարութիւնք վերցուած են, երկիրք երջանիկ եղած է նորին վեհութեան աչալուրջ հսկողութեան ու խնամոց շնորհիւ։ Հանրագիրն անցեալ սուրհանդակով ղրկուեցաւ։ Մի ուրիշ հանրագիր ևս կըստորագրուի այժմ որ Ս. Պատրիարքի ձեռամբ պէտք է կառավարութեան ներկայացուի յորում կը խնդրուի որ աշխատուի ժողովուրդը ապահովել քրդական ասպատակութեան դէմ։

Նոյն թուականով Վանի նահանգէն դուրս գտնուող Բերկրի գաւառակի մէջ, կարաւանի մը եղներ կըգողցուին Քուրդերէն, և հանրագիրն ստորագրող վաճառականներէն ոմանց տպրանքներ ճամբան կը մնան։ Քաղաքէ 2 ժամ հեռու Տէյիրման գիւղի մէջ Քուրդեր գիշերանց կը յարձակին քանի մը գիւղացւոց վրայ որոց մէջ կը լինի, և Ռէման և նա միայն կը լինի դիմադրող ու կըսանայ հոն 9 հարուած, բարեբաղդաբար վերքերն խոր չեն՝ որով չէ մեռած ցարդ. ոճրագործք չեն բռնուած դեռ։ Շատախի և Հայոց ձորի մէջ (վերջինս քաղաքէս 1 ժամ հեռի է) երկու մարդ կըսպաննուին։ Պողաղբէնէն գիւղի (քաղաքէս 8 ժամ հեռի է) ոչխարներ կը յափշտակեին Քրդերէն որք դէզ ալ կը վառեն։ Վերջի յիշուած տեղերն ալ Վանի կուսակալութիւնէն դուրս կէին։

Անցեալ շաբաթշաբթի քաղաքս եկաւ Պարսկաստանէն Երեւանի քաղաքական բժիշկ, Պ. Լեւոն Տիգրանեանց. Պարոնը ծանօթ է ազգայնոց իր առողջաբանական ընտիր հեղինակութիւններով. նա քաղաքիս քանի մը դպրոցներուն նուիրեց մէկ մէկ օրինակ առողջապահական թերթ և խստացաւ ուրիշ նուէրներ ալ անել։ Քանի մը շաբաթ դեռ պիտի մնայ ատ Պ. բժիշկը։

Վանի դպրոցաց վիճակը յաճախ փոփոխութեանց ենթակայ է, երբեմն կը փայլի երբեմն կը մթնայ, դպրոց մը յանկարծ կարթնայ և քիչ մը յետոյ աւելի խոր կը քնանայ, դպրոցաց հոգաբարձութիւնք ամեն ամիս տարբեր զոյներ կառնուն դպրոցներն ալ անոնց համեմատ փետուրնին կը փոխեն, եթէ կը տեսնենք դպրոց մը որ քիչ շատ բարեկարգեալ է այժմ՝ բնաւ երաշխաւորութիւն չը կայ թէ այդ բարեփոխումը երկու կամ երեք ամիս կրնայ տեւել։ Այս փոփոխութեանց պատճառը դարձեալ դրամի վրայ պիտի ծանրացնենք, չենք սխալիր եթէ ասենք, մեր դպրոցներն ամի ատեն յաւագոյն վիճակ մը պիտի ունենան, երբ մեր ուսուցիչք քիչ մ'աւելի նիւթական կարողութիւն ունենան քան մտաւորական. այլ սակայն մեր թաղական խորհուրդներն՝ երբ տեսնեն թէ ուսուցիչ մը երկու-երեք ամիսէ ի վեր մնացած ամսականներն կ'ըստիպուի քանի մը անգամ ուղղել, ձանձրանալով կարձակեն զայն. շատ տեղեր ալ զարմանալի խնայողութեամբ, թաղական ժողովներ ուսուցչի ծախք չեն ուզեր անել, որպէս զի երբեմն երբեմն ժողովուրդին ցուցնեն թէ իրենք դրամ աւելցուցած են թաղային անտուկի մէջ։ Վանի մէջ կան հարուստ և աղքատ եկեղեցիներ, որոցմով կը հոգացուին թաղային դպրոցներն, այլ նոքա իրարու չեն օգներ. Արարք և Յայնկոյներ ամենէն աւելի հարուստ եկեղեցիներն են, բայց օգուտ մը չունին միւս եկեղեցեաց, վերջինս այս տարի շատ մ'ատաղձ ունեցաւ թէեւ, բայց բնաւ օգնութիւն մը չըրաւ ուրիշ եկեղեցեաց քանի մը տիրոջ նստարան շինելու համար, մինչդեռ այժմ ժան գնով անհատից ծախած է տախտակներն և ատակն ալ չէ կարող առնել։ Մեր ծխական դպրոցաց նիւթական վիճակը կապահովուի, երբ թաղական խորհուրդներն համաձայնին միացնել անտուկներն և եկեղեցեաց լուսաւառութեան ու զարդու ծախքեր վերցնելով առանց խնայութեան դպրոցի վրայ վատնեն։ Ուսումնական վիճակը կը բարւոքի այն ատեն երբ մեր թաղականք ուսումնական գործն յանձնեն առանձին ուսեալ անձերէ բաղկացեալ ժողովի մը, առանց երբէք այդ գործին ինք միջամտելու, և որովհետեւ նախակրթարանաց մէջ չէ կարելի բարձր ուսումներ տանդել, անհրաժեշտ է որ ծխական դպրոցաց ուսումնատարաց աշակերտաբաժանային ուսման ծախքով տեղւոյս կեդրոնական դպրոց ուղարկուին, որ կարող է քսան ամենայնի գոհացընել զիրենք։

ՎԱՆԻ ԴՊՐՈՑՆԵՐ

1. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ. Հիմնադիր—անօրէն Պ. Մ. Փորթուգալեան։ Աստ կաւանդուին Հայերէն հին և նոր լեզուներ. Թուրքերէն, ֆրանսերէն. մաթեմատիկ՝ գործիքներու և գեանի վրայ, լուսագրութիւն և ձիավարժութիւն. գծագրութիւն, գեղագրութիւն, հայ. և ֆրանս. ձայնագրութիւն, աշխարհագրութիւն՝ քաղաքական, բնական և ուսումնական, վերջի տարին աշխարհագրութիւն, պատմութիւն հայոց և ընդհանուր ազգաց, մասնաւորապէս Օսմանեանց. չափական և բնական գիտութիւնք, կրօն. համառօտապէս քրիստոնէական հաւատալիք և ազգ. եկեղեցական պատմութիւն, և երկրագործութեան սկզբունք՝ տեսական և գործնական։ Դպրոցին շրջանը 6 տարի է 2ը նախակրթարանի և կը ուսումնարանի մէջ տան ամիսէ ի վեր կը շարունակի և ունի այժմ 65ի չափ աշակերտք որոցմէ կարծեմ 35ն անկարող են տարեկան թոշակ նախակրթարանի համար 12 մէճիտիէ ուսումնարանի համար 20) վճարել. ուսումնասէր անձանց օգնութեան կապասի այս ազգաց ուսանողաց համար։ Ուսուցիչք ղեն որոց ամսական վճարք 15 օսմանեան լիրայի կը հասնի ի բաց առեալ որ դպրոցի տեսուչը իր վրայ առած է հայերէնի և ֆրանսերէնի դասեր, նոյնպէս հոգաբարձութեան ուսուցիչը իր ամսական Ս. Հարիկէն կառնէ, բարձրագոյն դասարանի աշակերտքն ալ դասաւորութեան փարժուելու համար, բաւական դասեր յանձն առած են, որոյ փոխարէն իրենք ալ թոշակ չեն վճարեր, աշակերտաց դասական ամեն պէտքեր տեսչութիւնէն կը հոգացուին որ այսչափ գոհողութիւն անելէ յետոյ բաւականի չափ քիմիական դեղեր և բնագիտական գործիքներ ալ գնած է։ Ուսուցիչք ներսպա առած են իրենց կրթութիւն բաց ի Տէր Հայրէն։

(Շարունակէ)

ՄԸՍԸՐՏԱՆ ՄԷԹՈՒՊ

ԴԵՐ. Տ. ՍԱՀԱԿ ՀԱՅՐԸՆ ՃԷՎԱՊՆԱՄԷՍԻ

(Տէր-Դէ Նէ-ոէեմդրեն գրեամ)

Դ. Նամակագիր բարեկամիս՝ ըսել ուզելով թէ ես յեզիպտոս եկած օրէս ժողովքները կազմալուծեր եմ, և առանց ամենեւին ժողովքի մը՝ ուղածիս պէս ամեն բան կը կատարեմ, կը կատեմ, ամեն իշխանութիւն յիս կեդրոներ գրեթէ կը քանդեցեմ, դեղեցիկ հանճարաբանութիւն մը կ'ընէ բսելով «(Ե. «գիպտոսի կազմալուծեալ վարչու- «թիւնը) շատ ժամանակէ ի վեր «դադրած է գոյութիւն ունենալէ «շնորհիւ Տ. Սահակ քահանայի տե- «ղապահութեան, որ ոչ միայն Ա- «ռաջնորդի այլ և ազգային ժողո- «վոց ալ տեղը կը պահէ առաջին «օրէն իսկ յորում ոտք կոխեց ի «Գահիրէ իբրեւ բարեկարգիչ։— Արդարեւ յեզիպտոս եկած օրէս լուծեցան նոյն ժամանակի ժողովքները՝ ինքնայրդոր հրաժարականին տալով. պատճառը անտարակոյս նամակագիր բարեկամիս քաջ գիտէ. այլ մենք հրապարակ հանելէ կ'զգուշանամք առ այժմ։ Մեք անմիջապէս՝ առանց ամենեւին օգնական մ'ունենալու՝ միս մինակ՝ քուէարկութեան դժուարաբիրտ գործոց ամենքն ալ կատարեցինք՝ Ե՝ ոչ իսկ էջբէրէ մը էորձանէ ռանենալով, ահմանադրական հրահանգի ստրակէան անգամ պառ առ պառ գործադրելով. քուէհամարն ալ երկիցս հրապարակաւ կատարեցինք ի ներկայութեան Ընար. Ժողովոյ և ժողովրդեան մեծ բազմութեան մը, որոյ ստորագրեալ մանրապատում տեղեկագիրը նոյն ժամանակ ղրկուած է Կ. Պոլսոյ Կեդր. Վարչութեան։ Բայց թէ ժողովրդէն քուէ հաւաքելու մասին՝ մեզ համար համակրութիւն տածող բարեկամներ ի՞նչ միջոցներ ի՞նչ եղանակներ բանեցուցին, ամենքը մի և նոյն ղրչէ եղած միօրինակ պատրաստեալ ցանկե՞ր ցրուեցին կարդալ գրել չը գիտցող բնարողաց. քուէներուն տակը ստորագրելու պայմանե՞ր կցեցին, քուէհամարի տեղն կռի՞ւ հանել ուզեցին, և.ն. և.ն. ասոնք ալ աղէկ գիտէ մեր նամակագիր բարեկամը . . . (քուէթղթերը դեռ պահած եմ, պէտք եղած տեղը ցոյց տալու համար)։ Վերջապէս երբ կազմել յաջողեցանք գաւառային ժողովները՝ ասս ալ ստոյգ չէ՞ որ դեռ նոցին հաստատութեան Պատրիարքական կոնդակները չը հասած՝ գժտութեանց, պառակտմանց, ատելութեանց որոմները անվիջապէս ի վեր երեւեցան անոնց մէջ, և ամեն բան վեր ի վայր յուզիլ սկսաւ. ես չեմ ուզեր բսել յորմէ սադրանօք և թելադրութեամբք. բայց նամակագիր բարեկամիս եթէ ուզէ՝ կրնայ բսել։— Ըսել պէ՞տք է թէ ո՞րչափ ջանացի աշխատեցայ նոյն ժողովներն ի միութեան պահելու, ի դործ խրախուսելու, որ ազգային կենսական խնդիրներ երեսի վրայ չը մընան անլուծեալ, պատճառաւ որոց բոլորին ալ անհաւանելի անդործադրելի մնալէն ինչ վնասներ որ հետեւեցան՝ ամեն եդիպտացի ազգայինք գիտեն։ Եւ հուսկ յետոյ՝ ո՞րչափ ճիգ թափեցի այս ժողովքները կազմալուծութենէ պահելու համար. ասոնց ամենքը մեր նամակագիր բարեկամը անդիտելու երես կը բռնէ. բայց այժմ ի Պոլիս գտնուող Եդիպտացի ազգայինք չեն ուզեր. մանաւանդ վեսամ. փայլ Զենոբ պէյ, որ ինքն իսկ այս մասին բաւական աշխատեցաւ, մինչեւ որ իւր արժանապատուութեան դպչելու բացասական փորձերը տեսաւ . . . Արդեօք այդ ժողովոց կազմալուծուելէն ետքը ի՞նչ ըրի. ամենեւի՞ն մեր բարեկամին քսած ինչ կազմալուծեալ ժողովոյ տեղը դոնելու չը դիջայ. այլ առժամանակեայ վարչական ժողով մ'բնարելով չեզոք անձինքներէ՝ անոնց հետ մէկտեղ դործեր եմ մինչեւ հիմա, ինչպէս որ Կ. Պոլսոյ Կեդր. Վարչութեան ալ՝ օրն օրին ատոնց ամենքը տեղեկագրած եմ։ Բայց թէ ինչե՞ր գործած եմ, Ազգին յայտնի՞ թէ ի՞նչպէս վարուած եմ, եթէ նամակագիր բարեկամիս քաջութիւն ունի մարիկ ընելու, ես անոնց ալ հաշիւը հրապարակ հանելու պատրաստ եմ. թէ ոյք ոմանք ինչպէս գործեցին Ազգին ժողովականութեամբք, և ես՝ առժամանակեայ վարչութեանս հետ մէկտեղ՝ ի՞նչ և որո՞ց վնասները դարմանեցի, պարտքերը աւելցուցի՞, թէ պակսեցուցի, մուտքերը աւելի՞ շահեցուցի՞, թէ վնասներով փճացուցի . . . պատրաստ եմ այս հաշիւն ալ ներկայելու, միայն թէ այժմէն կը յայտարարեմ թէ այն ժամանակ յականէ յանուանէ անձնականութեանց դէմ կամայ ակամայ խօսելու հարկին տակ պիտի դանուիմք. ուստի պատասխանատուութիւնը կանխաւ պէտք է նամակագիր բարեկամիս ստանձնէ հրապարակաւ . . . Ասս ալ տրչափ։

Դ. Այժմ կուգամք նամակագիր բարեկամիս մէկ պժդալի զրպարտութեան սև սուտին՝ որ քահանայութեան, Ազգ. պաշտօնեութեան, միով բանիւ՝ մարդկութեան, բարի քաղաքացիութեան, և քրիստոնէութեան բարոյական կեանքը կ'ըսանէ, այնպիսի նողկալի նախատինք մը կ'լուտայ մեզ դէմ, որ բանաւոր մարդ մը մինչև յիմարութեան աստիճան խելայեղութեան չ'իջնայ՝ ներելի չ'է իրեն՝ աշխարհի ամենէն անուանարկ մարդուն դէմ անգամ այնպիսի գարշելի լեզու մը գործածել։

Նամակագիր էֆէնտին իր բարեսրտութեամբ անշուշտ չ'կրնալով մարսել թէ ինչո՞ւ համար Կ. Պոլսոյ բարեսէր ազգայինք պատրիարքարանի խորհրդատուութեամբ ի՛ձեռն սովելոց խնամատար Կեդրոն. Յանձնաժողովոյ 100 Օսմանեան ոսկի խրկեցեր են մեզ, Գահիրէի կարօտեալ ազգայնոց բաշխելու համար, երբ սոքա պատերազմի արհաւիրքէն ահարեկ՝ եկեր փակուեր էին ընդ մեզ եկեղեցւոյ մէջ՝ յետին կարօտութեան վիճակն ինկած, և օրըստօրէ հացի կարօտութիւն քաշելով։ (օրհնեալ այն բարեպարիշտ ազգայնոց ձեռնտուութիւնը՝ որով գտնէ մէկ երկու շաբաթ հաց գտան խեղճերը.) և կամ յոյժ դժարելով թէ ինչո՞ւ Կ. Պոլսոյ ազգայինք և ազգ. պաշտօնական մարմիններ օրինաւոր վստահութիւն և հաւատարմութեան վարկուտ ցոյց կուտան անիրաւ-ոչ-ոչ-ոչ և պաղծեռ-ոչ-ոչ բարեյաժար կ'գտնուի նախ հաւատարմութեան պատիւս կասկածանաց ենթարկելու ճգնիլ, պաշտօնարկու լինելով այն մեծ սկզբան որ չ'գիտեմ որ փիլիսոփայ պարոնին մէկն է արձանագրեր, «թշնամիդ ամեն պատեհ առթիւ հարուածէ, «բամբասէ, զրպարտէ, սուտ ի- «բաւ ամեն հաւատալի բան դրուցէ «անոր վրայօք՝ էր բարեկամը, «եթէ մարդկանց հարիւրէն 99ը չ'հա- «ւատան խօսքերուդ, դանէ հինգը «ոճրագործ մը կըսեն, այն հինգն ալ ու- «րիշ հինգեր կ'զրպարտեն, ինչպէս «վերջիններն ալ ուրիշներ, որով «քիչ ժամանակի մէջ մեծ բանակ «մը կ'վասաքնիս զրպարտութեան- «ցդէ հաւատացողներու, որոցմով «թշնամիդ եթէ չ'ճգմես, դանէ կը «տկարացընես»։ Չըսե՞մ հիմայ արդեօք թէ շատ ուշ մնացեր է նամակագիր բարեկամիս Կ. Պոլսոյ զրպարտիչներն՝ զայն տալ ուղելուն համար։ Զի՞նեարդը արդեօք այժմ որ փսքը ինչ ալ ես պարծիմ անձնականութեանս համար, քանի որ հարկը առ այն սոխրած է զիս, և ինքն է որ այս հարկին շարժառիթն եղած է։— Կ. Պոլսոյ ազգայինք չ'է՛ թէ այժմ կամ քանի մը տարիներու մէջ, այլ իբր երեսուն երկա՛ր տարիներէ՝ ի՛վեր դառն փորձերու տակ ճանչցած են Տէր Սահակը, երեսունի՞ չափ տարիներ կ'ըսեմ եկեղեցական և ազգային ամեն տեսակ պաշտօններու մէջ ծառայած է նա ազգին, էրեսուն ունենալով դործելը՝ թէ միշտ անձնուիրաբար և անձնուրացութեամբ կատարել ջանացած է իւր պարտքը, և ազգը չ'է թէ 100 ոսկւոյ դումար մը, (զոր անշուշտ շատ չափազանց մեծ կ'գտնայ նամակագիր բարեկամիս, և անհաւատալի կ'համարի որ մէկը իւեն վստահի այնչափ դումար մը, որով ինքզինքն արժանի վարկած անվստահելութեամբ զիս պատուել մարդասիրելու բարեսրտութիւնն ունեցեր է,) այլ յոյժ մեծ՝ քանի՝ քանի հաղարաւոր ոսկիներու դումարներ, թանկագին առանդներ հաւատացեր և վստահացեր է իրեն, և զինքը ճանչցող իւր Պոլսեցի քաղաքացիք՝ այսօր ամենքն ալ կրնան վկայել թէ ոչ երբէք և ոչ բնաւ ամենեւին զեղծած է նա առ ինքն եղած վստահութեամբ և հաւատարմութեամբ, ո՛չ օք բնաւ այս մասին դոյդն ինչ դանդատանաց առիթ մ'ունեցած է իրմէն։ . . . Զեմ պարծիր իբր առաքինի օք, այլ կ'պարծիմ անոր համար որ բարի քաղաքացի մը լինելու առաքինութենէն երբէք վերջացած չ'եմ, ուստի շատ ուշ մնացեր է կ'ըսեմ մեր նամակագիրը Պոլսոյ պատուարժան քաղաքակցաց զիս կասկածելի ցոյց տալ ելլելուն։ Բուն իւր խօսքերը մէջ բերեմք ճանչնալու համար միանգամայն իւր բարեկամ թշնամանող ոգին. «Գահի- «բէի մէջ դաս մը օգնութեան կա- «ռուտ ազգայինք կ'գտնուին, զայս «գիտեմք. սովելոց պատ. Յանձ- «նաժողովոյ կողմէ 100 ոսկւոյ նը- «պատա մը ղրկուած է և առ այդ «ոչինչ ունիմք ըսել. սակայն ո՞վ «կարող է տեղեկութիւն մը առ- «նուլ թէ այդ 100 ոսկին ինչպէս «ծախսուած է. և թէ ինչ հաստատ «վստահութեամբ ունիմ թէ այդ դու- «մարն իւր սահմանեալ գործին «յատկացեալ է միայն։ Եդիպտո- «սի Առաջ. տեղապահն ցարդ ման- «րամասն և ոչ մի տեղեկութիւն «տուած է այդ մասին։ Ազգ. պաշ- «տօնէից մասն վարչութեան ու- «նեցած անհուն համարման և ան- «սպառելի վստահութեան բան չեմք «կարող ըսել, սակայն իրաց արդի- «վիճակին մէջ (մեզ համար այդ «վստահութիւնք ներելի չ'է)։»

(Շարունակէ)

ՄԻԻՀԻՄՄ ՊԻՐ ԻԽԹԱՐ

Ս.ՐԱ. ՍԲԱԶՄՈ. ՍԻՆԻՐ, վէ ՆԷՎ.ՐՕԶ խասթալըգլարը պէնիմ՝ իյճատքերատէմ՝ օլան ուսուլու ճէտիտ իլէ ԲԷՕՔԻԻՆՏԷՆ թէատովի օլունուրլար։

Հէքիմիք իւճրէթի խասթանքն ֆաեիտէ կէօրմէսինէն սոնրա ալընը։

Մ'էքիմուզ իլէ մարիւմաթը մուֆասալէ վէրիլմէք, իյճապ իսէն ըէչէթալար կէօնտէրիլիր։

ԲՐՕՖ. Թ. ԱԼԲԵՐ
29 Ավենիւ տը Վակրամ 29
Բարիս
PROF. TH. ALBERT
29 AVENUE DE WAGRAM
PARIS

ԱՋԴ

1 Հոկտ. 1922. Խասգիւղ

. . . Խմբագիր

Թաղ. Խորհուրդս պատիւ ունի Ձեր պատուական թերթին միջոցաւ ծանուցանել մեծարգոյ ազգայնոց թէ յառաջիկայ Կիւրակէ օր, 3 Հոկտ. գիւղիս Ս. Յոհաննոս եկեղեցւոյն մէջ ղերապատիւ Տ. Եղնիկ սրբազան Արքեպիսկոպոս Ապահունի Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ, ի յիշատակ հոգւոյ այն երանաշնորհ նախնեաց, որք իրենց կենդանութեան ժամանակ սրբազան անօթներ և զգեստներ նուիրած են Ս. Եկեղեցւոյս։

Թաղ. Խորհուրդս կը խնդրէ որ բարեհաճիք ներկայս հիւրընկալել Ձեր ազգականներուն մէջ, և առ այս կանխաւ ընդունիլ իւր շնորհակալիքը։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Վ. Ատենապետ — Ատենագրի

Տ. Փափազեան — Ա. Պարոնեան

ԻԼԱՆԱԹ

Հասան էֆէնտինին, Այիշէ վէ Նազիմէ հանըմներուն Բեհամիլ էֆէնտիսէ պա իրամը չէրի տէյնի օրան մէպլաղը մալիւմէնին թէէմինի իսթիֆասը ղբմիքնատա, մէտեուլու միւմայիլէյհին էօհտէսինտէ օրուպ մէրհուն պուլունան Դասբրկա լիմանը գուրպինտէ Պօսթանի Ալի մահէլլէսինտէ վաղը թահմինա ալթը եիւղ զիրա պիր պապ մէնզիլ արասը, պունտան ազտէմ մէզատա վիրիլէրէք ալրա եիւղ զորուշ հիսապէյլա, ալթը պին պէշ եիւղ զորուշտա թալիպի էօհտէսինտէ թէկզարբուր իթմիշ օրոուզունտան թարիխի իլանտան իթիպարէն օթուզ պիր կիւնէ գատար նիզամը վէճհլէ եիւզտէ պէշ զամմիյլէ զիեատէեէ թալիպ օլանլարը, իլամաթը չէրիյեէ իճրա տայիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

98 Իյլուլ 29

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՄԱԵՈՒՆՏԱՆ

Էվգաֆը հիւմաեուն մահլուլաթ տայրէսինտէ պէհէր կիւն միւպայիտէլերի իճրա գբընմադտա օլան, աթիւզղիքը մահլուլաթը մուայէէն օլան տէօրթ հաֆթա միւտտէթի իյանընտան պիրինճի հաֆթասը օլան իչպու պին իքի եիւզ տոզսան սէքիզ սէնէսի իյլուլուն երկրմի եէտինճի բազար իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն, չէհրի թրբրինի էվվէլին տէօրտիւնճիւ բազար իրթէսի կիւնիւնտէ տէկկին պիր հաֆթա զարֆընտա մահլուլաթ իտարէսինտէ միւպայիտէլերի իճրա գբընանաղընտան, ղամմ իլի թալիպ օլանլարը, ղըյմէթի մուխամինէնին էօրիւնէ միւսավի թէկմէն ագճէսինի միւսթէսհապէն, տայիրէյի մէզբիւրէէ միւրաճաաթ իյլէմէլերի լազըմ կէլէճէկի, վէ մուահճէլէեէ վէ բէյ ագճէսինէ մահսուպէն, սուրէթ վէ սէրիի գապուլ օլունմաեաճաղը պիրինճի տէֆա օլարագ իլան վէ իխթար օլունուր։

. . 71 վէ 73 վէ 75 . . 10000, Մաղսուտ հարէմէյն վաղֆընտան, Թավուգ բազարը գուրպինտէ Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ, Տիւրքճիւլէր գաբուսու իթխասլինտէ, Թավուգ բազարը ճատտէսինտէ Թէրպիէն վէ Թահմինա օթուզ իքի զիրա արասում մէպնի, չէհրի եիւզ էլլի ղրշ. քիրալը քեարկիր պիր պիրինէ մութմասը իւչ պապ մաքինտը տիւքքեանլարը կէտիքլերէրինին նըսֆ հիսսէլերէր։

. . 27 . . 2000. Տիվանը հիւմաեուն քիսէտարը էյհաճ Մէհէմմէտ էֆէնտի վաղֆընտան Սարմա Թօմրուք գուրպինտէ Գասարիյէ Ալի բաշա մահէլլէսինտէ Պահճէպան սօղաղընտա, Թէրպիէն սէքսէն զիրա արասում մէպնի, իւչ օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գուեուեու միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլ։

. . 4 . . 625. Զէյնէպ խաթուն վաղֆը վաղֆընտան Ալթ բաղարը գուրպինտէ Մանիսալը Մէհէմմէտ բաշա մահէլլէսինտէ Եէնի խան սօղաղընտա պիլա կէտիկ ախշապ պիր պապ գալթազճը տիւքքեանը միւքիինին բուպ հիսսէսի։

. . 30 վէ 32 . . 2500. Ղազի Մուրատ բաշա վէ Սուլթան Մահմուտ խան վաղֆընտան Ագ սէրայտա Մուրատ բաշա մահէլլէսինտի Թօր գաբու ճատտէսինտէ Թէրպիէն վէ Թահմինա եիւզ եէկրմի զիրա արասում մէպնի իքի օտա, վէ չէհրի եիւզ երկրմի ղրշ. քիրալը ախշապ պիր պապ մէնզիլ, վէ Թահմընտա քէօմիւրճիւ տիւքքեանը միւք մա կէտիկինին բուպ հիսսէսի։

. . 17 . . 3500. Էյհաճ Մէհէմմէտ ա

զա վաղֆընտան Թօրհանլէտ Ֆիրուզ աղա մահէլլէսինտէ Թէրպիէն վէ Թահմինա եիւզ զորգ զիրա պիր գըթա մէնզիլ արասը։

. . 88 . . 2000. Զագրը աղա վէ Սուլթան Մահմուտ խան վաղֆընտան Հաթապ գաբուսունտա Տէմիր թաշ մահէլլէսինտէ Իբհիլիր ճատտէսինտէ, Թէրպիէն երկրմի պէշ զիրա արասում մէպնի, ֆէվգընտէ պիր օտաեը միւշթէմիլ վէ չէհրի սէքսէն ղրշ. քիրալը ախշապ պիր պապ նալչաճը տիւքքեանը միւք մա կէտիկինին բուպ հիսսէլերի։

. . 12 . . 3337. Քէմանքէշ Դարա Մուսթաֆա բաշա վաղֆընտան Ղալաթատա Քէմանքէշ Դարա Մուսթաֆա բաշա մահէլլէսինտէ Պատմէյա սօղաղընտա Թէրպիէն վէ Թահմինա եիւզ զիրա պիր գըթա մէնզիլ արասանընն սիւլիւս հիսսէսի։

. . 28 . . 500. Իսմա սուլթան գաբուչուհատարը Մէհէմմէտ Սաատէտտին էֆէնտի վաղֆընտան Սամաթիատա հաճի Հասան աղա մահէլլէսինտէ, Նարլը գաբու ճատտէսինտէ չէհրի եէտի ղրշ. քիրալը պիր պապ զարզավաթը տիւքքեանը միւքիինին պիւթիւնիւ։

. . 74 . . 666. Սուլթան Մահմուտ խանը սանի վաղֆընտան Հօր հօր գաբու գուրպինտէ, Գըզլը մինարէ մահէլլէսինտէ Հօր հօր ճատտէսինտէ Թէրպիէն օթուզ զիրա արասում մէպնի, չէհրի օթուզ ղրշ. քիրալը ախշապ պիր պապ չիլինկիր տիւքքեանընընն սիւլիւս հիսսէսի։

. . 33 . . 6000. Միւնղազիզատէ Եահէա էֆէնտի վաղֆընտան, Իսկիւտարտա Ահմէտ չէլէպի մահէլլէսինտէ Ակբդ Թիւրպէ սօղաղընտա Թէրպիէն սէքսէն զիրա արասում մէպնի իքի օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գուեուեու վէ եիւզ սէքսէն զիրա պաղչէեի միւշթէմիլ, չէհրի էլլի ղրշ. քիրալը ախշապ պիր պապ մէնզիլ։

. . 8 . . 18750. Սատր էսպազ Հալիլ Համիտ բաշա վաղֆընտան, Արնավուտ գարիյէէսինտէ Ֆրանճէլաճը սօղաղընտա Թէրպիէն վէ Թահմինէն եիւզ ալթմըշ զիրա արա իւզերինէ մէպնի ֆէվգինտէ պէշ օտա վէ պիր սուֆաեը միւշթէմիլ պիր պապ ախշապ ֆրանճէլաճը կէտիկինին, եիւզ եէկրմի սէհիմ իթիպարը ալա գըրգ պէշ սէհիմ հիսսէսի։

. . 6 . . 900 Սուլթան Մահմուտ խան վէ ճէտիտ Ալի բաշա վաղֆընտան, Չարշուի քէպիրտէ Եօրղանճըլար իչինտէ կէլինճէք սօղաղընտա Թէրպիէն օթուզ զիրա արասում մէպնի չէհրի ալթմըշ ղրշ. քիրալը պիր պապ եօրղանճը տիւքքեանը միւք մա կէտիկինին եիւզ եէկրմի սէհիմ իթիպարէն։

. . 18 . . 700. Էյհէմ Ահմէտ էֆէնտի վաղֆընտան Դասբրմ բաշատա, Էյեէմ Ահմէտ էֆէնտի մահէլլէսինտէ, տերունինտէ պիր պարագաեը միւշթէմիլ Թերպիէն վէ Թահմինա սէքսէն պէշ զիրա պիր գըթա մէնզիլ արասանընն պիւթիւնիւ։

. . 17 . . 1320. Սուլթան Ահմէտ խանը էվվէլ վաղֆընտան Ահմէտ տիեէտ Սօֆուլար մահէլլէսինտէ Ա.Թ մէյտանը ճատտէսինտէ, Թէրպիան սէքսէն զիրա արասում մէպնի, ֆէվգինտէ իքի օտա վէ պիր գուեուեու վէ իւչ եիւզ զիրա պաղչէեի միւշթէմիլ, չէհրի սէքսէն ղրշ. քիրալը, ախշապ պիր պապ քէրէստէճի տիւքքեանը միւք մա կէտիկինին եիւզ եիկրմի սէհիմ իթիպարէյլէ երկրմի սէհիմ հիսսէսի։

. . 45 վէ 47 49. . 10000. Իպրահիմ բաշա ճամիի չերիֆի վաղֆընտան, Սիւլիվրի դարուսու գուրպինտէ Իպրահիմ բաշա նամը տիկէր խանը Գարակէօզ մահէլլէսինտէ Թէրպիան իքի եիւզ էլլի զիրա արասում մէպնի, տերունինտէ պին պէշ եիւզ զիրա պաղչէ վէ Թահմինտա իքի ատէտ տիւքքեան վէ պիր գուեուեու միւշթէմիլ, ախշապ պիր պապ համամընն նըսֆ հիսսէսի։

. . 1 . . 3554. Էյհաճ Հասանղատէ Մուհիէտտին էֆէնտի վաղֆընտան, Զարշենպէ գուրպինտէ Պէքճիկէզ մահէլլէսինտէ Ճապի սօղաղընտա Թէրպիան վէ Թահմինա պին եէտի եիւզ օթուզ իւչ զիրա պիր գըթա պահճէ մահէլլինին սիւլիւս հիսսէսի։

. . 58 վէ 60 . . 660. Միտիլի նաղբը Իպրահիմ աղա քէրիմէսի Բապիա խաթուն վաղֆընտան Պալաթ գուրպինտէ հաճի Իսա մահէլլէսինտէ Քիրքճի չէշմէսի սօղաղընտա, չէհրի օն եէտի ղրշ. քիրալը իքի պապ աիչապ տիւքքեան մէլքէրինին, տօղսան սէհիմ իթիպարէյլէ օթուզ սէհիմ հիսսէսի։

. . 33 . . 1250. Մերզիֆունի Դարա Մուսթաֆա բաշա վաղֆընտան Պահճէ գաբուսու գուրպինտէ Հօճա բաշա մահէլլէսինտէ, Հօճա բաշա խանը տերունինտէ Թէրպիան երկրմի զիրա արասում մէպնի, չէհրի երկրմի ղրշ. քիրաեը միւթէհամմիլ քեարկիր պիր պապ օտանընն նըսֆ հիսսէսի։

. . 8 . . 1100, Թօքճու Ալի աղա վաղֆընտան Դալաթատա ճամիի քէպիր մահէլլէսինտէ Պէրզանուտ սօղաղընտա Թէրպիէն գըրգ զիրա արասում մէպնի չէհրի մաղազանընն պէշ հիսսէ իթիպարէյլէ պիր հիսսէսի։

. . 18 . . 8000. Զինիլի վալիտէ սուլթան վաղֆընտան Զազմաղճըլարտա Տաիեէ խաթուն մահէլլէսինտէ Վալիտէ խանը տերունինտէ Թէրպիան գըրգ իւչ զիրա արասում մէպնի, Թահմընտա մախզէնի միւշթէմիլ չէհրի եիւզ ղրշ. քիրալը քեարկիր օտա կէտիկի իյէ բիշիեահրնտա զահվէ օճաղը վէ բէբէ մահէլլէնին նըսֆ հիսսէսի։

. . 82 . . 750. Սուլթան Պաեէզիտ խան վաղֆընտան Պէյ օղլունտա չէյխ իւլ հարէմ Հիւսէյին աղա մահէլլէսինտէ Գարլօվա սօղաղընտա Թէրպիան օթուզ զիրա արասում մէպնի պիր պապ մէնզիլ վէ Թահմընտա տիւքքեանը հավասը։

. . 13 . . 3000. Հարէմէյն կէտիքեաթընտան Իսկիւտարտա Կիւրճէմ խաթուն մահէլլէսինտէ Ունճալար սօղաղընտա Թէրպիան գըրգ զիրա արասում մէպնի պիր օտա վէ պիր սուֆա վէ սէնէվ պին իքի եիւզ ղրշ. քիրալը պիր պապ աիչապ գալայճը տիւքքեանը կէտիկինին բուպ հիսսէսի։

. . 17 . . 10000. Տիվան եօլունտա, աթիզ Ալի բաշա մահէլլէսինտէ Մէտրէսէ սօղաղընտա պիր պապ գահվէ վէ ֆէվգընտէ տէօրթ պապ պէքճար օտալարընընն բուպ հիսսէլերի։

. . 257 վէ 255 վէ 259 . . 1500, Բիր Մէհէմմէտ բաշա վաղֆընտան, Հաճի Այատ, Բիր Մէհէմմէտ բաշա մահէլլէսինտէ, Հաճի Էյատ ճատտէսինտէ Թէրպիան օն զիրա արասում մէպնի, ճատտէի մէզքիւրտ իքի եիւզ էլլի պէշ նիւմէրօլու պիր պապ գաֆվէ տիւքքեանընընն սէքիզ հիսսէ իթիպարէյլէ պիր հիսսէսինին եարըմ հիսսէսի, տիկէր իքի եիւզ էլլի եէտի նիւմէրօլու օլան պիր պապ տիւքքեանընն նըսֆ հիսսէսի, վէ երէնէ իքի եիւզ էլլի տօզուզ նիւմէրօլու օլան պիր պապ տիւքքեանընն բուպ հիսսէլերի։

. . 11 . . 750, Սուլթան Մահմուտ խանը սանի վաղֆընտան, Մահմուտ բաշատա Սուլթան օտալարընտա ալթ գաթտա Թէրպիան օթուզ զիրա արասում մէպնի չէհրի ղրշ. քիրալը միւթէհամմիլ քեարկիր պիր պապ օտանընն բուպ հիսսէսի, տիկէր նըսֆ հիսսէսի միւթէսարրըֆը տախի, հիսսէի մահլուլէ իլէ պէրապէր ֆիրուխթ իտէէկի։

. . 6 . . 1000, Բէթխուտա Ճանֆէզա խաթուն վաղֆընտան, Զինճիրլի գուեուտա աթիզ Ալի բաշա մահէլլէսինտէ, Նուրէտտին Թէքքէսի ճատտէսինտէ Թերպիան վէ Թահմինա սէքսէն զիրա պիր գըթա տիւքքեան արասանընն պիւթիւնիւ։

. . 481 վէ 493 . . 2000, Սատրը էսպազ մէրհում գօճա Մուսթաֆա բաշա վաղֆընտան, գօճա Մուսթաֆա բաշա ճատտէսինտէ, Թերպիան երկրմի զիրա արասում մէպնի պիր պապ հալաճ վէ գահվէ տիւքքեանը արասարընընն նըսֆ հիսսէլերի։

. . 13 . . 750, Պաղդալզատէ Ահմէտ չէլէպի վաղֆընտան, Ֆաթիհ գուրպինտէ, Հօճա Այրէտտին մահէլլէսինտէ, Սիւլիւրկէճի սօղաղընտա, չէհրի իւչ ղրշ. քիրալը պիր պապ սիւրիւրկէճի տիւքքեանը միւքի նըսֆ հիսսէսի։

. . 13 . . 66. Միհրշահ վալիտէ սուլթան վաղֆընտան, Էյեուպտա ճամիի Բէպիր մահէլլէսինտէ, Պօճաճը սօղաղընտա, Թերպիան ալթմըշ զիրա արասում մէպնի պիր պապ չուլնա տիւքքեանը կէտիկինին սէքիզ հիսսէ իթիպարէյլէ պիր հիսսէսի։

. . 33 . . 2000. Ֆաթիհ սուլթան Մէհէմմէտ խան վաղֆընտան, Սարրաճխանէտէ Տիւկէրզատէ մահէլլէսինտէ Պաշ գուեու ճատտէսինտէ, Թէրպիան ղըրգ զիրա արասում մէպնի, վէ չէհրի օթուզ ղուրուշ քիրալը աիչապ պիր պապ սարրաճ տիւքքեանընընն նըսֆ հիսսէսի։

. . 3 վէ 5. . 7500, Էմին ղատէ էլհաճ Ահմէտ աղա վաղֆընտան, Դասբրմ բաշատա սիրքէճի Մուսլատտին մահէլլէսինտէ, Թէրպիան վէ Թահմինա տէօրթ եիւզ զիրա պիր պապ գասապ տիւքքեանը արասանընընն նըսֆ հիսսէսի։

. . 156 . . 125, Ապտիւլ Համիտ կէտիկեաթընտան, Ագ սէրայ ճիվարընտա Մօլլա Կիւրանի մահէլլէսինտէ, Թուփ գաբու ճատտէսինտէ Թէրպիան երկրմի զիրա պիր պապ գասապ տիւքքեանը արասանը կէտիկինին բուպ հիսսէսի։

. . 188 . . 125, Շեհա Մէհէմմէտ շավուշ վաղֆընտան Ալթը Մէրմէր գուրպինտէ, քեաթիպ Մուսլահէտտին մահէլլէսինտէ, Հէքիմ օղլու Ալի բաշա ճատտէսինտէ Թերպիան օթուզ զիրա պիր պապ սիրիրկէճի տիւքքեանը արասանընն բուպ հիսսէսի։

. . 96 . . 250, Ապտիւլ Համիտ կէտիքեաթընտան գօճա Մուսթաֆա բաշա գուրպինտէ, գօճա Մուսթաֆա բաշա մահէլլէսինտէ, Սուլու մանասթիր ճատտէսինտէ, Թէրպիան գըրգ զիրա պիր պապ գասապ տիւքքեանը արասանընն սէքիզ հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

. . 57 . . 167, Ամա սօֆիյի քէպիր վաղֆընտան, Զարշուլի քէֆիրտէ, Դասպազար օրթա սօղաղընտա, չէհրի իքի զուրուշ քիրալը քեարկիր պիր պապ եաղլրգճը տիւքքեանը միլքինին սէքսէն սգճէ իթիպարէյլէ օթուզ ազճէ իւչ բուլ հիսսէսի։

. . 2 . . 781, Հաճէ Վիրտին ագ խաթունի վաղֆընտան, Գանլըճա գարիեէսինտէ Զուպուգլու հատտէսինտէ, տերունինտէ իքի օտա վէ պիր սամանլըգ վէ պիր գուեուեու միւշթէմիլ, Թահմինա օն պէշ տէճնիւմ եիւզ էլլի զիրա սէէֆվի եէտի պին ղրշ քիրալը պիր պապ աիչապ գալայճը տիւքքեանը կէտիկինին բուպ հիսսէսի։

. . 17 . . 10000. Տիվան եօլունտա, աթիզ Ալի բաշա մահէլլէսինտէ Մէտրէսէ սօղաղընտա պիր պապ գահվէ վէ ֆէվգընտէ տէօրթ պապ պէքճար օտալարընընն բուպ հիսսէլերի։

. . 12 . . 3337. Քէմանքէշ Դարա Մուսթաֆա բաշա վաղֆընտան Ղալաթատա Քէմանքէշ Դարա Մուսթաֆա բաշա մահէլլէսինտէ Պատմէյա սօղաղընտա Թերպիէն վէ Թահմինա եիւզ զիրա պիր գըթա մէնզիլ արասանընն սիւլիւս հիսսէսի։

. . 28 . . 500. Իսմա սուլթան գաբուչուհատարը Մէհէմմէտ Սաատէտտին էֆէնտի վաղֆընտան Սամաթիատա հաճի Հասան աղա մահէլլէսինտէ, Նարլը գաբու ճատտէսինտէ չէհրի եէտի ղրշ. քիրալը պիր պապ զարզավաթը տիւքքեանը միւքիինին պիւթիւնիւ։

. . 74 . . 666. Սուլթան Մահմուտ խանը սանի վաղֆընտան Հօր հօր գաբու գուրպինտէ, Գըզլը մինարէ մահէլլէսինտէ Հօր հօր ճատտէսինտէ Թերպիէն օթուզ զիրա արասում մէպնի, չէհրի օթուզ ղրշ. քիրալը աիչապ պիր պապ չիլինկիր տիւքքեանընընն սիւլիւս հիսսէսի։

. . 33 . . 6000. Միւնղազիզատէ Եահէա էֆէնտի վաղֆընտան, Իսկիւտարտա Ահմէտ չէլէպի մահէլլէսինտէ Ակբդ Թիւրպէ սօղաղընտա Թերպիէն սէքսէն զիրա արասում մէպնի իքի օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գուեուեու վէ եիւզ սէքսէն զիրա պաղչէեի միւշթէմիլ, չէհրի էլլի ղրշ. քիրալը աիչապ պիր պապ մէնզիլ։

. . 8 . . 18750. Սատր էսպազ Հալիլ Համիտ բաշա վաղֆընտան, Արնավուտ գարիյէէսինտէ Ֆրանճէլաճը սօղաղընտա Թերպիէն վէ Թահմինէն եիւզ ալթմըշ զիրա արա իւզերինէ մէպնի ֆէվգինտէ պէշ օտա վէ պիր սուֆաեը միւշթէմիլ պիր պապ աիչապ ֆրանճէլաճը կէտիկինին, եիւզ եէկրմի սէհիմ իթիպարը ալա գըրգ պէշ սէհիմ հիսսէսի։

. . 6 . . 900 Սուլթան Մահմուտ խան վէ ճէտիտ Ալի բաշա վաղֆընտան, Չարշուի քէպիրտէ Եօրղանճըլար իչինտէ կէլինճէք սօղաղընտա Թէրպիէն օթուզ զիրա արասում մէպնի չէհրի ալթմըշ ղրշ. քիրալը պիր պապ եօրղանճը տիւքքեանը միւք մա կէտիկինին եիւզ եէկրմի սէհիմ իթիպարէն։

. . 18 . . 700. Էյհէմ Ահմէտ էֆէնտի վաղֆընտան Դասբրմ բաշատա, Էյեէմ Ահմէտ էֆէնտի մահէլլէսինտէ, տերունինտէ պիր պարագաեը միւշթէմիլ Թերպիէն վէ Թահմինա սէքսէն պէշ զիրա պիր գըթա մէնզիլ արասանընընն պիւթիւնիւ։

. . 17 . . 1320. Սուլթան Ահմէտ խանը էվվէլ վաղֆընտան Ահմէտ տիեէտ Սօֆուլար մահէլլէսինտէ Ա.Թ մէյտանը ճատտէսինտէ, Թէրպիան սէքսէն զիրա արասում մէպնի, ֆէվգինտէ իքի օտա վէ պիր գուեուեու վէ իւչ եիւզ զիրա պաղչէեի միւշթէմիլ, չէհրի սէքսէն ղրշ. քիրալը, աիչապ պիր պապ քէրէստէճի տիւքքեանը միւք մա կէտիկինին եիւզ եիկրմի սէհիմ իթիպարէյլէ երկրմի սէհիմ հիսսէսի։

. . 45 վէ 47 49. . 10000. Իպրահիմ բաշա ճամիի չերիֆի վաղֆընտան, Սիւլիվրի դարուսու գուրպինտէ Իպրահիմ բաշա նամը տիկէր խանը Գարակէօզ մահէլլէսինտէ Թերպիան իքի եիւզ էլլի զիրա արասում մէպնի, տերունինտէ պին պէշ եիւզ զիրա պաղչէ վէ Թահմինտա իքի ատէտ տիւքքեան վէ պիր գուեուեու միւշթէմիլ, աիչապ պիր պապ համամընն նըսֆ հիսսէսի։

. . 1 . . 3554. Էյհաճ Հասանղատէ Մուհիէտտին էֆէնտի վաղֆընտան, Զարշենպէ գուրպինտէ Պէքճիկէզ մահէլլէսինտէ Ճապի սօղաղընտա Թերպիան վէ Թահմինա պին եէտի եիւզ օթուզ իւչ զիրա պիր գըթա պահճէ մահէլլինին սիւլիւս հիսսէսի։

. . 58 վէ 60 . . 660. Միտիլի նաղբը Իպրահիմ աղա քէրիմէսի Բապիա խաթուն վաղֆընտան Պալաթ գուրպինտէ հաճի Իսա մահէլլէսինտէ Քիրքճի չէշմէսի սօղաղընտա, չէհրի օն եէտի ղրշ. քիրալը իքի պապ աիչապ տիւքքեան մէլքէրինին, տօղսան սէհիմ իթիպարէյլէ օթուզ սէհիմ հիսսէսի։

. . 33 . . 1250. Մերզիֆունի Դարա Մուսթաֆա բաշա վաղֆընտան Պահճէ գաբուսու գուրպինտէ Հօճա բաշա մահէլլէսինտէ, Հօճա բաշա խանը տերունինտէ Թերպիան երկրմի զիրա արասում մէպնի, չէհրի երկրմի ղրշ. քիրաեը միւթէհամմիլ քեարկիր պիր պապ օտանընն նըսֆ հիսսէսի։

. . 8 . . 1100, Թօքճու Ալի աղա վաղֆընտան Դալաթատա ճամիի քէպիր մահէլլէսինտէ Պէրզանուտ սօղաղընտա Թերպիէն գըրգ զիրա արասում մէպնի չէհրի մաղազանընն պէշ հիսսէ իթիպարէյլէ պիր հիսսէսի։

. . 18 . . 8000. Զինիլի վալիտէ սուլթան վաղֆընտան Զազմաղճըլարտա Տաիեէ խաթուն մահէլլէսինտէ Վալիտէ խանը տերունինտէ Թերպիան գըրգ իւչ զիրա արասում մէպնի, Թահմընտա մախզէնի միւշթէմիլ չէհրի եիւզ ղրշ. քիրալը քեարկիր օտա կէտիկի իյէ բիշիեահրնտա զահվէ օճաղը վէ բէբէ մահէլլէնին նըսֆ հիսսէսի։

. . 82 . . 750. Սուլթան Պաեէզիտ խան վաղֆընտան Պէյ օղլունտա չէյխ իւլ հարէմ Հիւսէյին աղա մահէլլէսինտէ Գարլօվա սօղաղընտա Թերպիան օթուզ զիրա արասում մէպնի պիր պապ մէնզիլ վէ Թահմընտա տիւքքեանը հավասը։

. . 13 . . 3000. Հարէմէյն կէտիքեաթընտան Իսկիւտարտա Կիւրճէմ խաթուն մահէլլէսինտէ Ունճալար սօղաղընտա Թերպիան գըրգ զիրա արասում մէպնի պիր օտա վէ պիր սուֆա վէ սէնէվ պին իքի եիւզ ղրշ. քիրալը պիր պապ աիչապ գալայճը տիւքքեանը կէտիկինին բուպ հիսսէսի։

. . 17 . . 10000. Տիվան եօլունտա, աթիզ Ալի բաշա մահէլլէսինտէ Մէտրէսէ սօղաղընտա պիր պապ գահվէ վէ ֆէվգընտէ տէօրթ պապ պէքճար օտալարընընն բուպ հիսսէլերի։

. . 257 վէ 255 վէ 259 . . 1500, Բիր Մէհէմմէտ բաշա վաղֆընտան, Հաճի Այատ, Բիր Մէհէմմէտ բաշա մահէլլէսինտէ, Հաճի Էյատ ճատտէսինտէ Թերպիան օն զիրա արասում մէպնի, ճատտէի մէզքիւրտ իքի եիւզ էլլի պէշ նիւմէրօլու պիր պապ գաֆվէ տիւքքեանընընն սէքիզ հիսսէ իթիպարէյլէ պիր հիսսէսինին եարըմ հիսսէսի, տիկէր իքի եիւզ էլլի եէտի նիւմէրօլու օլան պիր պապ տիւքքեանընն նըսֆ հիսսէսի, վէ երէնէ իքի եիւզ էլլի տօզուզ նիւմէրօլու օլան պիր պապ տիւքքեանընն բուպ հիսսէլերի։

. . 11 . . 750, Սուլթան Մահմուտ խանը սանի վաղֆընտան, Մահմուտ բաշատա Սուլթան օտալարընտա ալթ գաթտա Թէրպիան օթուզ զիրա արասում մէպնի չէհրի ղրշ. քիրալը միւթէհամմիլ քեարկիր պիր պապ օտանընն բուպ հիսսէսի, տիկէր նըսֆ հիսսէսի միւթէսարրըֆը տախի, հիսսէի մահլուլէ իլէ պէրապէր ֆիրուխթ իտէէկի։

. . 6 . . 1000, Բէթխուտա Ճանֆէզա խաթուն վաղֆընտան, Զինճիրլի գուեուտա աթիզ Ալի բաշա մահէլլէսինտէ, Նուրէտտին Թէքքէսի ճատտէսինտէ Թերպիան վէ Թահմինա սէքսէն զիրա պիր գըթա տիւքքեան արասանընընն պիւթիւնիւ։

. . 481 վէ 493 . . 2000, Սատրը էսպազ մէրհում գօճա Մուսթաֆա բաշա վաղֆընտան, գօճա Մուսթաֆա բաշա ճատտէսինտէ, Թերպիան երկրմի զիրա արասում մէպնի պիր պապ գահվէ վէ գահվէ տիւքքեանը արասարընընն նըսֆ հիսսէլերի։

. . 13 . . 750, Պաղդալզատէ Ահմէտ չէլէպի վաղֆընտան, Ֆաթիհ գուրպինտէ, Հօճա Այրէտտին մահէլլէսինտէ, Սիւլիւրկէճի սօղաղընտա, չէհրի իւչ ղրշ. քիրալը պիր պապ սիւրիւրկէճի տիւքքեանը միւքի նըսֆ հիսսէսի։

. . 13 . . 66. Միհրշահ վալիտէ սուլթան վաղֆընտան, Էյեուպտա ճամիի Բէպիր մահէլլէսինտէ, Պօճաճը սօղաղընտա, Թերպիան ալթմըշ զիրա արասում մէպնի պիր պապ չուլնա տիւքքեանը կէտիկինին սէքիզ հիսսէ իթիպարէյլէ պիր հիսսէսի։

. . 33 . . 2000. Ֆաթիհ սուլթան Մէհէմմէտ խան վաղֆընտան, Սարրաճխանէտէ Տիւկէրզատէ մահէլլէսինտէ Պաշ գուեու ճատտէսինտէ, Թերպիան ղրգ զիրա արասում մէպնի, վէ չէհրի օթուզ ղուրուշ քիրալը աիչապ պիր պապ սարրաճ տիւքքեանընընն նըսֆ հիսսէսի։

. . 3 վէ 5. . 7500, Էմին ղատէ էլհաճ Ահմէտ աղա վաղֆընտան, Դասբրմ բաշատա սիրքէճի Մուսլատտին մահէլլէսինտէ, Թերպիան վէ Թահմինա տէօրթ եիւզ զիրա պիր պապ գասապ տիւքքեանը արասանընընն նըսֆ հիսսէսի։

. . 156 . . 125, Ապտիւլ Համիտ կէտիկեաթընտան, Ագ սէրայ ճիվարընտա Մօլլա Կիւրանի մահէլլէսինտէ, Թուփ գաբու ճատտէսինտէ Թերպիան երկրմի զիրա պիր պապ գասապ տիւքքեանը արասանը կէտիկինին բուպ հիսսէսի։

. . 188 . . 125, Շեհա Մէհէմմէտ շավուշ վաղֆընտան Ալթը Մէրմէր գուրպինտէ, քեաթիպ Մուսլահէտտին մահէլլէսինտէ, Հէքիմ օղլու Ալի բաշա ճատտէսինտէ Թերպիան օթուզ զիրա պիր պապ սիրիրկէճի տիւքքեանը արասանընն բուպ հիսսէսի։

. . 96 . . 250, Ապտիւլ Համիտ կէտիքեաթընտան գօճա Մուսթաֆա բաշա գուրպինտէ, գօճա Մուսթաֆա բաշա մահէլլէսինտէ, Սուլու մանասթիր ճատտէսինտէ, Թերպիան գըրգ զիրա պիր պապ գասապ տիւքքեանը արասանընն սէքիզ հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

. . 57 . . 167, Ամա սօֆիյի քէպիր վաղֆընտան, Զարշուլի քէֆիրտէ, Դասպազար օրթա սօղաղընտա, չէհրի իքի զուրուշ քիրալը քեարկիր պիր պապ եաղլրգճը տիւքքեանը միլքինին սէքսէն սգճէ իթիպարէյլէ օթուզ ազճէ իւչ բուլ հիսսէսի։

. . 2 . . 781, Հաճէ Վիրտին ագ խաթունի վաղֆընտան, Գանլըճա գարիեէսինտէ Զուպուգլու հատտէսինտէ, տերունինտէ իքի օտա վէ պիր սամանլըգ վէ պիր գուեուեու միւշթէմիլ, Թահմինա օն պէշ տէճնիւմ եիւզ էլլի զիրա սէէֆվի եէտի պին ղրշ քիրալը պիր պապ աիչապ գալայճը տիւքքեանը կէտիկինին բուպ հիսսէսի։

. . 17 . . 10000. Տիվան եօլունտա, աթիզ Ալի բաշա մահէլլէսինտէ Մէտրէսէ սօղաղընտա պիր պապ գահվէ վէ ֆէվգընտէ տէօրթ պապ պէքճար օտալարընընն բուպ հիսսէլերի։

. . 257 վէ 255 վէ 259 . . 1500, Բիր Մէհէմմէտ բաշա վաղֆընտան, Հաճի Այատ, Բիր Մէհէմմէտ բաշա մահէլլէսինտէ, Հաճի Էյատ ճատտէսինտէ Թերպիան օն զիրա արասում մէպնի, ճատտէի մէզքիւրտ իքի եիւզ էլլի պէշ նիւմէրօլու պիր պապ գաֆվէ տիւքքեանընընն սէքիզ հիսսէ իթիպարէյլէ պիր հիսսէսինին եարըմ հիսսէսի, տիկէր իքի եիւզ էլլի եէտի նիւմէրօլու օլան պիր պապ տիւքքեանընն նըսֆ հիսսէսի, վէ երէնէ իքի եիւզ էլլի տօզուզ նիւմէրօլու օլան պիր պապ տիւքքեանընն բուպ հիսսէլերի։

. . 11 . . 750, Սուլթան Մահմուտ խանը սանի վաղֆընտան, Մահմուտ բաշատա Սուլթան օտալարընտա ալթ գաթտա Թէրպիան օթուզ զիրա արասում մէպնի չէհրի ղրշ. քիրալը միւթէհամմիլ քեարկիր պիր պապ օտանընն բուպ հիսսէսի, տիկէր նըսֆ հիսսէսի միւթէսարրըֆը տախի, հիսսէի մահլուլէ իլէ պէրապէր ֆիրուխթ իտէէկի։

. . 6 . . 1000, Բէթխուտա Ճանֆէզա խաթուն վաղֆընտան, Զինճիրլի գուեուտա աթիզ Ալի բաշա մահէլլէսինտէ, Նուրէտտին Թէքքէսի ճատտէսինտէ Թերպիան վէ Թահմինա սէքսէն զիրա պիր գըթա տիւքքեան արասանընընն պիւթիւնիւ։

. . 481 վէ 493 . . 2000, Սատրը էսպազ մէրհում գօճա Մուսթաֆա բաշա վաղֆընտան, գօճա Մուսթաֆա բաշա ճատտէսինտէ, Թերպիան երկրմի զիրա արասում մէպնի պիր պապ գահվէ վէ գահվէ տիւքքեանը արասարընընն նըսֆ հիսսէլերի։

. . 13 . . 750, Պաղդալզատէ Ահմէտ չէլէպի վաղֆընտան, Ֆաթիհ գուրպինտէ, Հօճա Այրէտտին մահէլլէսինտէ, Սիւլիւրկէճի սօղաղընտա, չէհրի իւչ ղրշ. քիրալը պիր պապ սիւրիւրկէճի տիւքքեանը միւքի նըսֆ հիսսէսի։

. . 13 . . 66. Միհրշահ վալիտէ սուլթան վաղֆընտան, Էյեուպտա ճամիի Բէպիր մահէլլէսինտէ, Պօճաճը սօղաղընտա, Թերպիան ալթմ